

พระยาตรีสุนทรโวหาร

แบบหัดอ่าน ก. ข.

มี

ภาพเทียบ

ก

ค

บ

ค

บ

น

ง

เงือก

ข

แข้งแหว (นก)

จ

จระเข้

ฉ

ศรแดง (แร้ง)

ฉ

มัจฉา (ปลา)

ญ

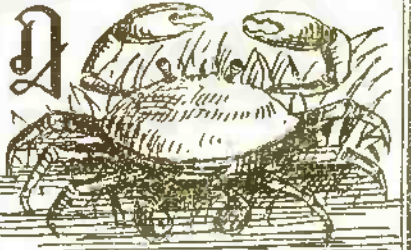
หญ้า

ช

ชมนก

ฉ

กรรกา (กรรกาตม)

ฉ

ศอฉฐ. (ฉิ่งฉก)

ณ

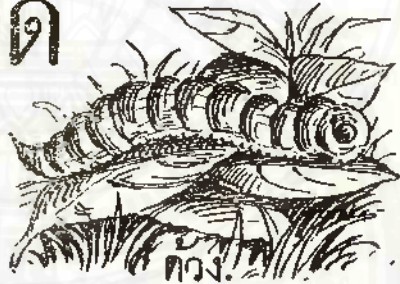
สฤณน. (นกใหญ่)

จ
ช

กณญ์ศอ. (ม้า)

ด

คอง

ท

มณทก. (กบ)

ต

ตักแตน.

ฒ

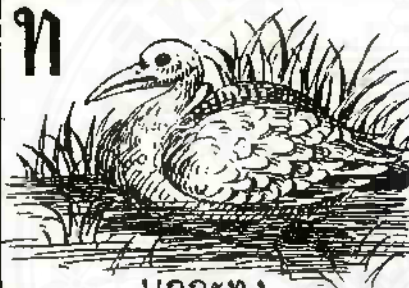
ศวายเศว

ถ

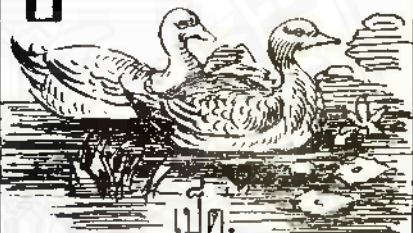
หตถ. (ช้าง)

ท

นกกะทุ้ง.

ป

เป็ด.

ด

สินธพ. (ม้า)

ผ

ผิง.

น

นาก.

ผ

กึ่งผอย.

บ

บุง.

พ

แพะ.

พ

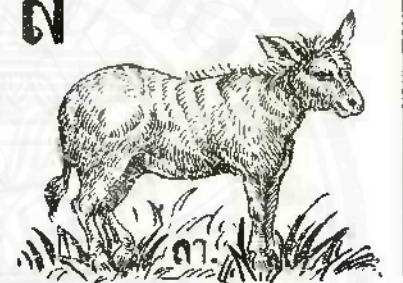
ภ

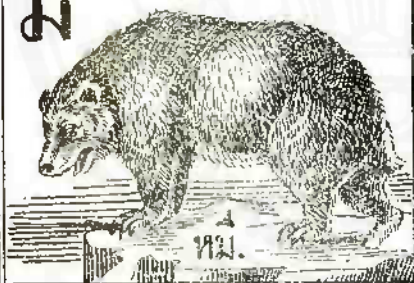
ภ

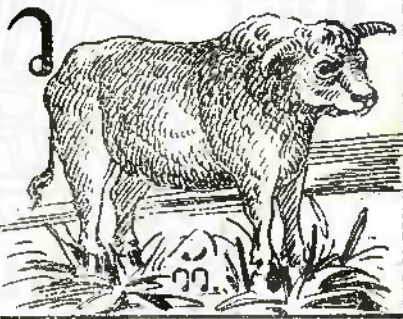
ฉ

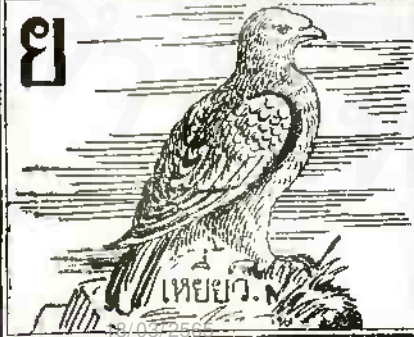
ม

ว

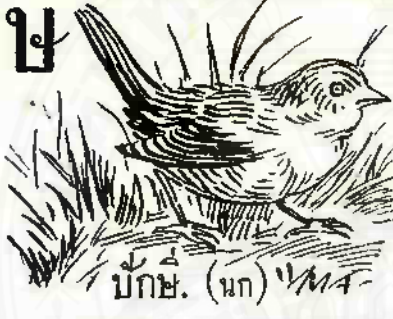
ย

ค

ข

บักขี้. (นก)

พ

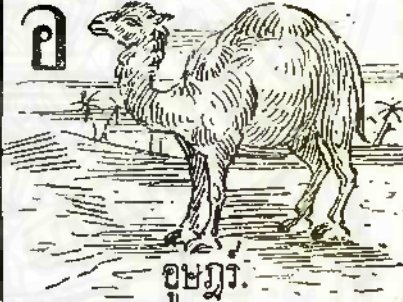
วพาว. (แมว)

ล

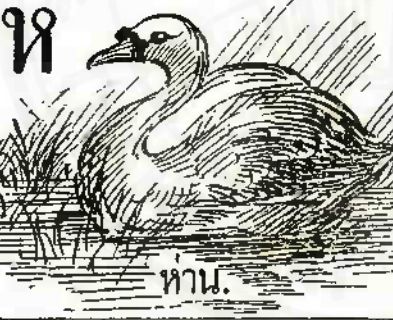
สิงห์. (สิงห์โต)

อ

อูฐ.

ห

ห่าน.

ย

นกกยู่ก.

โรงพิมพ์ ฟานิช คุภณด
๑๑๒๖, ถนนสามเพ็ญ เทน็อ ถนน ราชวงค์
กรุงเทพฯ ฯ

ศุภมัสดุ ฤกษ์กักราช ๑๒๓๓ เอพะกะสังวัจฉระ มฤค
 ศีระมาศ กภาพักษ์ ฤคัย ติถิ พุฒวาว บริเฉท กาล กำหนด
 พระบาท สมเด็จพระ บรมินทร มหา จุฬาลงกรณ์ พระจุล
 จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จ พระที่นั่ง เก่ง ราชฤทธิ พระ
 บรมราชวงษานุวงศ์ และ ข้าราชการ เฝ้า เบื้องบาท บงกช
 มาศ โดย ลำดับ พระเจ้า ราชวรวงษ์เธอ กรมหมื่น อักษร
 สาส์นโสภณ ได้นำ ต้นฉบับ แบบ สอน หนังสือไทย ที่ ๑
 ชื่อ มลบท บรรพกิจ ที่ ๒ ชื่อ วาหะนิคินิกร ที่ ๓ ชื่อ
 อักษร ประโยค ที่ ๔ ชื่อ ตั้ง โยค พิธาน ที่ ๕ ชื่อ พิศาล
 การนต์ รวม ๕ เรื่อง นชนทุลเกล้า ฯ ถวาย จึง ได้มี พระ
 บรมราชโองการ โปรดเกล้า ฯ ให้ พระเจ้า ราชวรวงษ์เธอ
 กรมหมื่น อักษร สาส์นโสภณ ลงพิมพ์ ที่ โรงพิมพ์หลวง ใน
 พระบรมมหาราชวัง ๒๐๐๐ ฉบับ เพื่อไว้สำหรับ เป็นแบบ
 ให้ กุลบุตร ศึกษา เล่า เรียบหนังสือไทย เป็น เครื่อง เรือง
 บัญญา ให้ ได้ ความฉลาด รู้ใช้ อักษร ไม่ เกลโง ให้ ถูก
 ถ้วน ชำนาญ ชัดเจน กว้างขวาง เป็น คุณ แก่ ราชการ สืบไป

18.35.2555

หลวงสาร ประเสริฐน้อย	นามเต็ม
คิดจัดจำแนกเต็ม	ต่อตั้ง
ไทพ่อง ปราชญ์เชิญเสริม	แซมใส่ เทอญพ่อ
ต้น แต่ มะ โม ทั้ง	หมูไม้ ไเอกไท
ระบิล ระบอบนี้	นาม สฤษดิ์
มุลบท บรรพกิจ	ประกอบ ถ้อย
สำหรับ ผูก สอน ศิษย์	แวก เริ่ม เรือนฤ
จง พ่อ หนู น้อย น้อย	เล่า อ้อ อ่าน จำ
เอก องค์ ทรง ภาศย์ พัน	พรรณา
พระบาท บงกช คณา	คดี คดี้อย
ปวง สัตว์ เสพย์ นิทรา	เตือน ต้น
สรวม บาท พระ นัน สร้อย	เทวิต เคี้ยว
ดวง เดียว โอภาษ พัน	พัน ทิวา ถว เษย
บาน เบิก บงกช คณา	คดี คดี้อย
เตือน สัตว์ สว่าง นิทรา	ใส ผ่อง ภาศร์ แส
บัว บาท เรณู สร้อย	เทวิต เกด้า เวา เกษม
ประนต บทเรศ เบื้อง	บัว บุษย์
สมเด็จ พระ สัมพุทธ	ภาศย์ พัน
จุฬา อธิก พิสุทธิ	เทเวศร์
พระ ถ่วง พระ ถีบ ถัน	โลก แล้ว เถอ เหลี้ยว

วาจี กาย จิตร น้อม
 พระ ศาสตราจารย์
 ทรง พุทธิ พิสุทธิ ญาณ
 ไพโรจน์ เรื่อง รัตน์ จา
 โทพิธ ธรรม ที่ อ่าง
 นาม หนึ่ง ปริยัต
 หนึ่ง โลกุตระ ทรง สัตว์
 สอง สิ่ง สอง มีด แฉ้ว
 สี่ ยุค แยก คู่ได้
 ตัด บ่วง เบญจพิธ มาร
 โดย เสด็จ พระ ผู้ บาน
 ลุ คิวา ไลย แพร้ว
 อุตมงค์ โทเมศ แมน
 แสง เนตร สอง เสนอ ปาน
 เสาวคนธ์ คุ้ใจ บาน
 บูชิต ไตรย รัตน์ แพร้ว
 อำนาจ อัน นอบ น้อม
 สรรวม สว่าง สรรพ พิบัติ
 มงคล ศิริ พิพัฒน์
 อานุภาพ พระ เกดัย เกด้า

นมัสการ
 เจ็ด หล้า
 ยด จม
 แจ่ม พัน พัน แสง
 เอา อรรถ มวญ แส
 ชิ่ง แก้ว
 ใส สว่าง
 ฟ่าง พัน พันธมา
 อัมภารีย์
 มอด แล้ว
 บุญ บาป นี น้า
 เพรศ พร้อม ศุข เกษม
 กุศุมาลัย
 ประทีป แก้ว
 โยษฐี เตียบ ฐูป นา
 พรั่ง พร้อม เสนทรีย
 ไตรย รัตน์
 พิบาก เศร้า
 พุด เพิ่ม ข้า แส
 สบ สิ้น สิ่ง ประสงค์

๕

ศุค	นมัสตุ	นมัตถุ	ศุคตัสสะ			
นโม	โพธาย	สิทธิ	วิสตุ	สิกขิตุม		
นโม	พุทฺธาย	สิทธ	เ	เ	เ	เ

ฤ ฤา ฤ ฤา แอ ใ ไ โ ใ ำ ะ

นโม พุทฺธาย สิทธิ อ อา อี อี้ อึ อู อู

ฤ ฤา ฤ ฤา เอ แอ ไข ไซ โส เสา ฮ่า ฮะ

ก ข ฃ ค ฅ ฆ ง จ ฉ ช ฌ ญ

ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ณ ด ต ถ ท ธ น บ ป

ผ ผฝ พ ฟ ภ ม ย ร ล ว ศ ษ ส ห ลี อ ฮ

ตอน ก ๗ ตอน ข ๖ ตอน ฎ ๖ ตอน ต ๖ ตอน
 บ ๗ ตอน ย ๑๑ รวมเป็น ๔๔ ตัวๆ นี้เรียกว่าพยัญชนะ
 รวมเข้ากับสระ เรียกว่าอักษร ในอักษร ๔๔ ตัวนี้แจก
 ออกเป็นอักษรสูง ๑๑ อักษรกลาง ๗ อักษรต่ำ ๒๔
 สามหมุ่ นี้เรียกว่า ไตรยางศ์

อักษรสูง ๑๑ ตัว คือ ข ฃ ฉ ฐ ฑ ฒ ศ ษ ส ห

อักษรกลาง ๗ ตัว คือ ก จ ฎ ฏ ต ค บ ป อ

อักษรต่ำ ๒๔ ตัว คือ ค ฅ ฆ ง จ ฉ ช ฌ ญ ฑ ฒ ณ

ท ธ น พ ฟ ภ ม ย ร ล ว พ ฮ

วรรณยุกต์ ๑๓ คือ

- ไม้เอก ๑
 - ไม้โท ๒
 - ไม้ตรี ๓
 - ไม้จัตวา ๔
 - กาะบาท ๕
 - ต้น ก ๖
- สำหรับ ผู้ อักษร ๓ หมู่

ฝนทอง " สำหรับ เขียนไว้ บน พอง มั่นที่ และ พินิ
พื้น หนู ก็ เรียก

พอง มั่นที่ ๗ สำหรับ เขียนไว้ บน วรรณศ และ ต้น บรรทัด
ตาไก่ ก็ เรียก

วิสัยชนะนี้ ๘ สำหรับ ประ หลัง อักษร นม นาง ทั้ง คู่ ก็ เรียก

ทนต์ชะฆาฏ ๙ สำหรับ ฆ อักษร ไม่ อ่าน ทาง กระแทก ก็ เรียก

ไม้ไต่คู้ ๑๐ สำหรับ ฆ กี่ เสียง ให้ สั้น เลข ๑๐ ก็ เรียก

นิกทิต ๑๑

นฤคทิต ๑๒

สำหรับ เขียนไว้ บน สระ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๑๐ ๑๑ ๑๒

หยาด น้ำ ค้าง ก็ เรียก

โคมุค ๑๓ สำหรับ เขียน สุด ท้าย และ ที่ จบ เรื่อง ความ

มุสิกทนต์ ๑๔

พื้น หนู " สำหรับ เขียน บน พิน คือ ดังนี้

ฤ ฎา ฏ ภา & ทัฬหี ก็นับเข้าในสระ มา แต่
สังสกฤตเอาตัว ห นำไม่ได้

ในวิธี อักษรไทยสระ ออ ไม่มีตัวจะใช้ ต้องเอา
ตัว อ เคียงเข้า เหมือนนอย่าง กอไม้ ก่ออิฐ ไก่ก้อ เป็นต้น

อักษรสูง ๑๑ ตัวนั้นเอาสระ ประสมเข้า เล่าออก
เสียง ตามสระ เป็น แม่ ก กา ดังนี้

ข	ชา	ฉิ	ฉิ	ฉิ	ฉิ	ชุ	ชู	เช	แช	ไช	ไช	ไช	เชา	ช่า	ชะ
ช	ชา	ฉิ	ฉิ	ฉิ	ฉิ	ชุ	ชู	เช	แช	ไช	ไช	ไช	เชา	ช่า	ชะ
ฌ	ฌา	ฌิ	ฌิ	ฌิ	ฌิ	ฌุ	ฌู	ฌเ	ฌแ	ฌไ	ไฌ	ไฌ	ฌเา	ฌ่า	ฌะ
ฐ	ฐา	ฐิ	ฐิ	ฐิ	ฐิ	ฐุ	ฐู	ฐเ	ฐแ	ฐไ	ไฐ	ไฐ	ฐเา	ฐ่า	ฐะ
ถ	ธา	ถิ	ถิ	ถิ	ถิ	ถุ	ถู	ถเ	ถแ	ถไ	ไถ	ไถ	ถเา	ถ่า	ถะ
ฒ	ฒา	ฒิ	ฒิ	ฒิ	ฒิ	ฒุ	ฒู	ฒเ	ฒแ	ฒไ	ไฒ	ไฒ	ฒเา	ฒ่า	ฒะ
ด	ดา	ดิ	ดิ	ดิ	ดิ	ดู	ดู	เด	แด	ได	ได	ได	เดา	ด่า	ดะ
ต	ตา	ติ	ติ	ติ	ติ	ตุ	ตู	เต	เต	ไต	ไต	ไต	เตา	ต้า	ตะ
ถ	ธา	ถิ	ถิ	ถิ	ถิ	ถุ	ถู	ถเ	ถแ	ถไ	ไถ	ไถ	ถเา	ถ่า	ถะ
ด	ดา	ดิ	ดิ	ดิ	ดิ	ดู	ดู	เด	แด	ได	ได	ได	เดา	ด่า	ดะ
ต	ตา	ติ	ติ	ติ	ติ	ตุ	ตู	เต	เต	ไต	ไต	ไต	เตา	ต้า	ตะ
ท	ทา	หิ	หิ	หิ	หิ	หุ	หู	เห	แห	ไห	ไห	ไห	เหา	ห่า	หะ

อักษรสูง ๑๑ ซึ่งแจกออกเป็นแม่ ก กา นั้น มี
ด้วยไม้ ๖ ตัวหนึ่งเป็น ๓ คำ เว้นแต่คำตาย ๔ ตัว คือ
ฉิ ฉิ ชุ ชะ นอกนั้นผันตั้งรูปทางโค ดังนี้

๑

๐ ข ขา ขิ ขี ขึ ขุ ขู ขเ
 ขั ข่า ขี้ ขี้ ขุ ขู ขเ
 ขั ข่า ขี้ ขี้ ขุ ขู ขเ
 แขน ไขน ไก ไก เขา ข่า ขะ
 แขน ไขน ไก ไก เขา ข่า
 แขน ไขน ไก ไก เขา ข่า

๐ ข ขา ขิ ขี ขึ ขุ ขู ขเ
 ขั ข่า ขี้ ขี้ ขุ ขู ขเ
 ขั ข่า ขี้ ขี้ ขุ ขู ขเ
 แขน ไขน ไก ไก เขา ข่า ขะ
 แขน ไขน ไก ไก เขา ข่า
 แขน ไขน ไก ไก เขา ข่า

๐ ฉ ฉา ฉิ ฉี ฉึ ฉุ ฉู ฉเ
 ฉั ฉ่า ฉี้ ฉี้ ฉุ ฉู ฉเ
 ฉั ฉ่า ฉี้ ฉี้ ฉุ ฉู ฉเ
 แขน ไฉน ไฉน ไฉน เขา ฉ่า ฉะ
 แขน ไฉน ไฉน ไฉน เขา ฉ่า
 แขน ไฉน ไฉน ไฉน เขา ฉ่า

៖ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ
 ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ
 ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ
 ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ
 ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ ឆ្នាំ

៖ ពា ពា ពិ ពិ ពិ ពិ ពុ ពុ ពេ
 ពំ ពាំ ពិ ពិ ពិ ពិ ពុំ ពេ
 ព័ ពាំ ពិ ពិ ពិ ពិ ពុំ ពេ
 ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ
 ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ
 ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ ពោ

៖ ផា ផា ផិ ផិ ផិ ផិ ផុ ផុ ផេ
 ផំ ផាំ ផិ ផិ ផិ ផិ ផុំ ផេ
 ផ័ ផាំ ផិ ផិ ផិ ផិ ផុំ ផេ
 ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ
 ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ
 ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ ផោ

០ ជ ជា ជី ជិ ជឺ ជ្ជ ជុ ជួ ជេ
 ជំ ជាំ ជឺ ជ្ជ ជួ ជួ ជើ
 ជី ជាំ ជឺ ជ្ជ ជួ ជួ ជើ
 ជេ វៃ វៃ វៃ វៃ ជោ ជាំ ជះ
 ជើ វៃ វៃ វៃ វៃ ជោ ជាំ
 ជើ វៃ វៃ វៃ វៃ ជោ ជាំ

០ ក កា កិ កឺ ក្រ កុ កួ កេ
 កំ កាំ កឺ ក្រ កួ កេ
 កី កាំ កឺ ក្រ កួ កេ
 កេ កៃ កៃ កៃ កោ កាំ កះ
 កើ កៃ កៃ កៃ កៃ កោ កាំ
 កើ កៃ កៃ កៃ កៃ កោ កាំ

០ ម មា មិ មឺ ម្ល មុ មួ មេ
 មំ មាំ មឺ ម្ល មួ មេ
 មី មាំ មឺ ម្ល មួ មេ
 មេ មៃ មៃ មៃ មោ មាំ មះ
 មើ មៃ មៃ មៃ មោ មាំ
 មើ មៃ មៃ មៃ មោ មាំ

๑ ส ตา ติ ตี ตี้ ตึ ตู เต
 ต๋ ต๋า ตี้ ตี้ ตู๋ เต๋
 ตั๋ ต้า ตี้ ตี้ ตู๋ เต๋
 แส ไส ใส ใส เสา ส่า สะ
 แส่ ใส่ ใส่ ใส่ เสา่ ส่า
 แส้ ใส้ ใส้ ใส้ เสา้ ส้า

๑ ห หา หิ หี หี้ หุ หู เห
 หี่ ห่า หี้ หี้ หู๋ เห๋
 หั๋ ห้า หี้ หี้ หู๋ เห๋
 แห ไห ให ให เหา ห่า หะ
 แห่ ให่ ให่ ให่ เหา่ ห่า
 แห้ ให้ ให้ ให้ เหา้ ห้า

อักษรกลาง ๙ ตัวนั้น เขา สระ ประสม เข้า เล่า ออก
 เสียง ตาม สระ เบน แม่ ก กา ดังนี้

ก กา กิ กิ กิ กิ กุ กู เก แก ไก ไก ไก เกา ก่า กะ
 จ จา จิ จิ จิ จิ จุ จู เจ แจ ใจ ใจ ใจ เจา จ่า จะ
 ฉ ฉา ฉิ ฉิ ฉิ ฉิ ฉุ ฉู เช ฉะ ใจ ใจ ใจ ฉา ฉ่า ฉะ
 ฉ ฉา ฉิ ฉิ ฉิ ฉิ ฉุ ฉู เช ฉะ ใจ ใจ ใจ ฉา ฉ่า ฉะ

ต ตา ตี ตี ตี ตี ตู ตู เต เต ไต่ ไต่ ไต่ เต่า ต่ำ ตะ
 ต ตา ตี ตี ตี ตี ตู ตู เต เต ไต่ ไต่ ไต่ เต่า ต่ำ ตะ
 ข ขา ขี ขี ขี ขี ขุ ขุ เข เข ไบ ไบ ไบ เขา ข่า ขะ
 ป ปา ปี ปี ปี ปี ปุ ปุ เป เป ไบ ไบ ไบ เปา ป่า ปะ
 อ อา อี อี อี อี อู อู เอ เอ ไอ ไอ ไอ เหา อ้า อะ

อักษรกลาง ๙ ที่ แจก ออก เป็น แม่ ก กา นั้น ฝน
 ด้วยไม้ ๙ ตัว หนึ่ง เป็น ๕ คำ เว้น แต่ กิ กิ กุ กะ
 คำตาย ฝน ไม้ ไต่ นอก นั้น ฝน ดัง รูป หน้า จิว ดังนี้

ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก

ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก

ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก

ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก

ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก

ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก

ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก

ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก

ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก

ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก

ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก ก

อักษรท่า ๒๔ ซึ่งแจกออกนั้น เว้นแต่คำตาย ๔ ตัว
คือ คี คิ คึ คุ คะ นอกนั้น ผัน ดวยไม ี ึ ุ ู ื ึ ุ ู ื งา
กฤษร ตัวหนึ่ง เป็น ๓ คำ ดังนี้

๐ ค คี คา ค้า คิ คึ คึ คึ คึ คึ คุ คุ คุ คุ เค เค็
ค ค้า คึ คึ คึ คึ คึ คึ คุ คุ คุ เค เค็
แค แค ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ค้า ค้า คะ
แค ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ

๐ ค คี คา ค้า คิ คึ คึ คึ คึ คึ คุ คุ คุ คุ เค เค็
ค ค้า คึ คึ คึ คึ คึ คึ คุ คุ คุ เค เค็
แค แค ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ค้า ค้า คะ
แค ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ

๐ ฉ ฉี ฉา ฉ้า ฉิ ฉึ ฉึ ฉึ ฉึ ฉึ ฉุ ชู ชู ชู เข เข็
ฉ ฉ้า ฉึ ฉึ ฉึ ฉึ ฉึ ฉึ ชู ชู ชู เข เข็
แช แช ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ฉ้า ฉ้า ฉะ
แช ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ

๐ ง งี งา ง้า งิ งึ งึ งึ งึ งึ งุ ภู ภู ภู เง เง็
ง ง้า งึ งึ งึ งึ งึ งึ ภู ภู ภู เง เง็
แง แ่ง ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ เงา เง้า งาม งาม งาม
แง ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ ใใ

18/1342565

៖ ឆ ឆ័ ឆា ឆាំ ឆិ ឆ័ឆ័ ឆី ឆ័ឆ័ ឆុ ឆុ ឆ្គុ ឆេ ឆើ
 ឆ័ ឆាំ ឆី ឆ័ ឆ័ ឆ្គុ ឆេ
 ឆេ ឆើ ឆៃ ឆ័ ឆៃ ឆៃ ឆៃ ឆ័ ឆោ ឆៅ ឆាំ ឆាំ ឆះ
 ឆេ ឆៃ ឆៃ ឆៃ ឆោ ឆាំ

៖ ឆ ឆ័ ឆា ឆាំ ឆិ ឆ័ឆ័ ឆី ឆ័ឆ័ ឆុ ឆុ ឆ្គុ ឆេ ឆើ
 ឆ័ ឆាំ ឆី ឆ័ ឆ័ ឆ្គុ ឆេ
 ឆេ ឆើ ឆៃ ឆ័ ឆៃ ឆ័ ឆៃ ឆ័ ឆោ ឆៅ ឆាំ ឆាំ ឆះ
 ឆេ ឆៃ ឆៃ ឆៃ ឆោ ឆាំ

៖ ឈ ឈ័ ឈា ឈាំ ឈិ ឈ័ឈ័ ឈី ឈ័ឈ័ ឈុ ឈុ ឈ្គុ ឈេ ឈើ
 ឈ័ ឈាំ ឈី ឈ័ ឈ័ ឈ្គុ ឈេ
 ឈេ ឈើ ឈៃ ឈ័ ឈៃ ឈៃ ឈៃ ឈ័ ឈោ ឈៅ ឈាំ ឈាំ ឈះ
 ឈេ ឈៃ ឈៃ ឈៃ ឈោ ឈាំ

៖ ឈូ ឈូ ឈូ ឈូ ឈិ ឈ័ឈ័ ឈី ឈ័ឈ័ ឈុ ឈុ ឈ្គុ ឈេ ឈើ
 ឈ័ ឈាំ ឈី ឈ័ ឈ័ ឈ្គុ ឈេ
 ឈេ ឈើ ឈៃ ឈ័ ឈៃ ឈ័ ឈៃ ឈ័ ឈោ ឈៅ ឈាំ ឈាំ ឈះ
 ឈេ ឈៃ ឈៃ ឈៃ ឈោ ឈាំ

៖ ត ត័ តា តាំ តិ ត័ត័ តី ត័ត័ តុ តុ ត្គុ តេ តើ
 ត័ តាំ តី ត័ ត័ ត្គុ តេ
 តេ តើ តៃ ត័ តៃ ត័ តៃ ត័ តោ តៅ តាំ តាំ តះ
 តេ តៃ តៃ តៃ តោ តាំ

๐ ดด ดาด้า ดิ ดี้ดี้ ดึ ดู้ดู้ ดุ ดูดู ดู ดูดู ดู ดูดู
 ด้ ด้่า ด้ี้ ด้ี้ ดู้้ ดู้้
 แด แด้ ได ได้ ได ได้ ได ได้ เดา เดา้ ด้่า ด้่า ณะ
 ด้่า ด้่า ได้ ได้ ได้ ได้ เดา ด้่า ด้่า

๐ ณ ณ้ นาน้า นิ นีนี นึ นูนู นุ นูดู นู ดูดู เน เน้
 ณ์ ณ์่า ณ์ี้ ณ์ี้ ณ์ู้ ณ์ู้
 แน แน้ ไน ไน้ ไน ไน้ ไน ไน้ เนา เนา้ ณ์่า ณ์่า ณะ
 ณ์่า ณ์่า ไน ไน ไน ไน เนา ณ์่า ณ์่า

๐ ทท้ ทาท้า ทิ ที้ที้ ทึ ทู้ทู้ ทุ ทูดู ทู ดูดู เท เท้
 ท์ ท์่า ท์ี้ ท์ี้ ท์ู้ ท์ู้
 แท แท้ ไท ไท้ ไท ไท้ ไท ไท้ เทา เทา้ ท์่า ท์่า ณะ
 ท์่า ท์่า ไท ไท ไท ไท เทา ท์่า ท์่า

๐ ธธ้ ธาธ้า ธิ ธิ้ธิ้ ธิ ธิ้ธิ้ ฑู ฑูดู ฑู ดูดู เธ เธ้
 ธิ ธิ่า ธิี้ ธิี้ ธิู้ ธิู้
 แธ แธ้ ไธ ไธ้ ไธ ไธ้ ไธ ไธ้ เหา เหา้ ธิ่า ธิ่า ณะ
 ธิ่า ธิ่า ไธ ไธ ไธ ไธ เหา ธิ่า ธิ่า

๐ นน้ นาน้า นิ นีนี นึ นูนู นุ นูดู นู ดูดู เน เน้
 ณ์ ณ์่า ณ์ี้ ณ์ี้ ณ์ู้ ณ์ู้
 แน แน้ ไน ไน้ ไน ไน้ ไน ไน้ เนา เนา้ ณ์่า ณ์่า ณะ
 ณ์่า ณ์่า ไน ไน ไน ไน เนา ณ์่า ณ์่า

๑) หนึ่ง พึงให้รู้จากคำที่จะต้องใช้ไม้ม้วน โดยกำหนดไว้ ๒๐ คำ ดังนี้

๑) ใฝ่ฝัน, สมใจ, ให้ทาน, ภายใน, ผ้าไหม, สดใส, ใครไปมา, จะใคร่ได้, ยอใย, สิ่งใด, ของใช้, หลงไหล, ไล่ใคร่, หมึงสะไร่, เปนไม้, ภายใต้, ผู้ใหญ่, ทางใกล้, มีใช้, ดอกแกมใบ. ๑) คำใช้ไม้ม้วนในจินตมานนี้, มีกำหนดว่า ๘๐ แต่ข้าพเจ้า เห็นว่า จะไม่สิ้นเชิง ควรจะกำหนดว่า คำตัว นอก จาก ที่ บังคับไม้ม้วน ๒๐ แล้ว ก็ ควรใช้ไม้ม้วน ^{๒๕} ทงสิ้น

๑) อักษร คำ ตายใน แม่ ก กา ทั้ง ๓ หมู่ ซึ่ง แจก ออก ตัว ละ ๔ คำ นั้น ถึง นั้น ด้วยไม้เอกไม้โทไม้ตรี ก็ แต่

หน้า) ตามอักษรคำตาย	อักษรสูง) เสียงต่ำ
สำเนียงเปน		อักษรกลาง	
เบา			

ลง คือ) คำตาย	อักษรต่ำ	เสียงสูง	ขึ้น คือ

คือคือคะ เปนดังนี้ทุกตัวทั้ง ๓ หมู่ พึงสังเกตดูก็จะรู้ว่า

เสียง แปลก กน ตูฯ คำเหล่านี้	จัก	ช) ตาบ ฉะ
		ไฟ	

บวมดู	ถือทิว	จัตถุ	ตะมะตะ	หน่อผลิ
นุ่นในกะช	น้ำกะทิ	ตาประทุ	ลมประทะ	ผลัดใบพลิ
ไม้ฝุ	บายณะ	พ้ามฝุ	ว่าแล้วสิ	บ่อสระ
น้ำพุ	ใต้พิงพะ	ฟูพะ	อย่างนั้นซิ	แปะชะ

๑ ถึง อักษร คำที่ ตัวสูง กลาง นำ หน้า ก็มี สำเนียง

หนักเบาต่างกัน	ตุจ คำว่า	หง่าหงะ	} เปน คำหนี
		เงอะงะ	

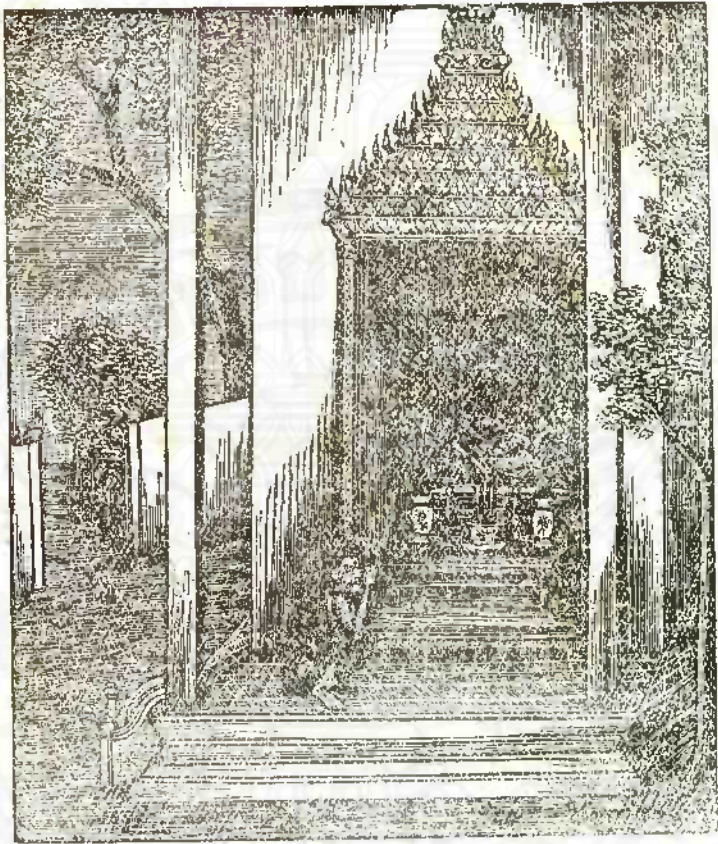
เท่าตนุ	ข้างสนะ	สมุห์	อ่อนหญ	ตำวิท
พิศณ	ช่วยปุณะ	โกธอม	เชื่อคนยุ	ข้างวิ

บางบำหรุ	คำประหระ	เปนใช้หละ	} คำเช่นนี้มีมาก
ดินยารุ	ต้องชำระ	ต้องเดยละ	

ซึก มาไว้ แต่พอ เปน ที่ สังเกต เท่านั้น

๑ อักษร ๓ หมู่ แจกแม่ ก กา ทัง วิธ ฝน ด้วยไม

จบแต่เท่านั้น

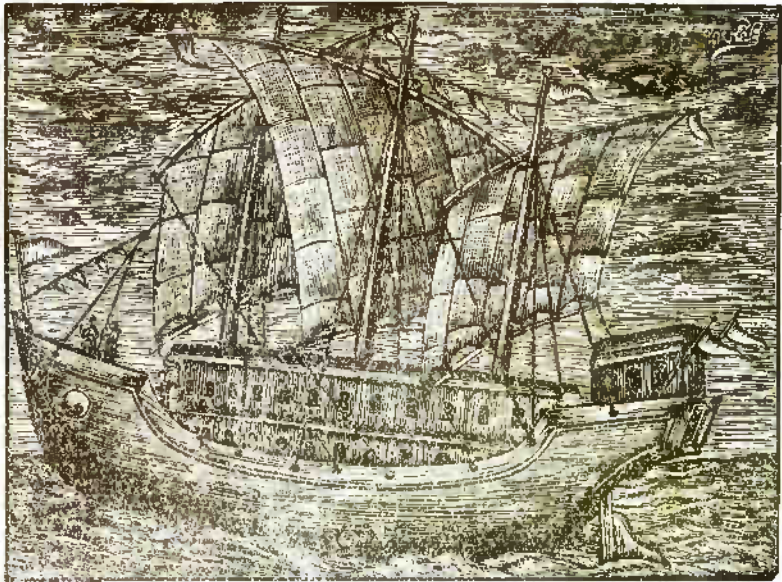

ต่อ นี้ ไป คำ กถอน สำหรับ อ่าน เทียบใน แม่ ก กา
 ๑ ยานี้ ๑๑ ๑ สระอุสระ จะ ขอไหว้, พระ ศรีไตรสระระณา,
 พ่อ แม่ แล ครู ภา, เทวดาใน ราชี่. ๑ ข้าเจ้า เขา ก ข, เข้า
 มาต่อ ก กา มี, แก้วไขใน เท่านั้น, ต้มต้ อย่า ตริธา.
 ๑ จะ รำ คำ ต่อไป, พอ พ่อใจ กุมาร, ธารณ์ มี ราชธา
 เจ้า พารา สระถี่. ๑ ชื่อ พระไชย สุธิยา, มี สุกดา มะเหยี่, ชื่อ
 ว่า สุมาตี, อยู่บุรี ไม่ มี ไภย. ๑ ข้าเฝ้า เหล่า เสนา, มี กิริยา

อะฉมาไศรย; พ่อค้ามาแต่ไกล, ได้เอาไศรยในพารา, ไพร่
 พ้าประชานี้, เขาบุรีก็ปรึคา, ทำไร่เขาไถนา, ได้เข้าปลด
 แล สาลี่. ๑ อยู่มาหมู้อ้าเฝ้า, ก็หาเขาจะนารี, ที่หน้าคา
 ตัดดี, ทำมะโหรีที่เคหา. ๑ คำเข้าเฝ้าตั้งขอ, เข้าแต่หอพ่อ
 กามา, หาได้ให้ภริยา, โสโภพาให้บ้ำใจ, ไม่จำคำพระ
 เจ้า, เห็นเข้าภาษาไสย, ถือตัมข้ำไทย, น้อแต่ไพร่ใส่ชื่อ
 คา, คดตัมคู้, คือโก่หมู้อ้าสุภา, ใครเอาเข้าปลดมา,
 ให้สุภาที่จ่าตี. ๑ ที่แพ่แก่ชะนะ, ไม่ถือพระประเวณี,
 ชนยก็โตดี, ได้คำตัมอญา. ๑ ที่ชื่อถือพระเจ้า, ว่า
 โง่เง่าเต่าปูปลด, ผู้เฒ่าเหล่าเมธา, ว่าไม้บ้ำสาระยา.
 ๑ ภิกษุสะมะณะ, เล่าก็ละพระสะขำม, คาถาว่าถ่านำ,
 ไปเร็วทำเชโก. ๑ ไม่จำคำผู้ใหญ่, ที่ระมะไม้ใจโยโส,
 ที่ตัมอะไซ, ข้ำขอโมทนาไป. ๑ พาราสาจะถึ, ใครไม่มี
 ปรานีใคร, ตูตือถือแต่ใจ, ที่ใครได้ใส่เอาพอ, ผู้ตัมผู้มีอ,
 ทำตือไม่ชื่อขอ, ได้ควาผ้าที่คอ, อะไรพ่อก็เอาไป.
 ๑ ข้ำเฝ้าเหล่าเสนา, มิได้ว่าหมู้อ้าไทย, ถือน้ำรำเข้าไป,
 แต่น้ำใจไม่นำพา. ๑ หาได้ใครหาเอา, ไพร่พ้าเศร้าปลด
 อูรา, ผู้ตัมอญา, ได้ดีทำไม้ปรานี. ๑ ผู้บ้ำมากระทำ,
 มะระณะกำม้เขาบุรี, น้ำบ้ำเข้าธานี, ก็ไม่มีที่เอาไศรย,

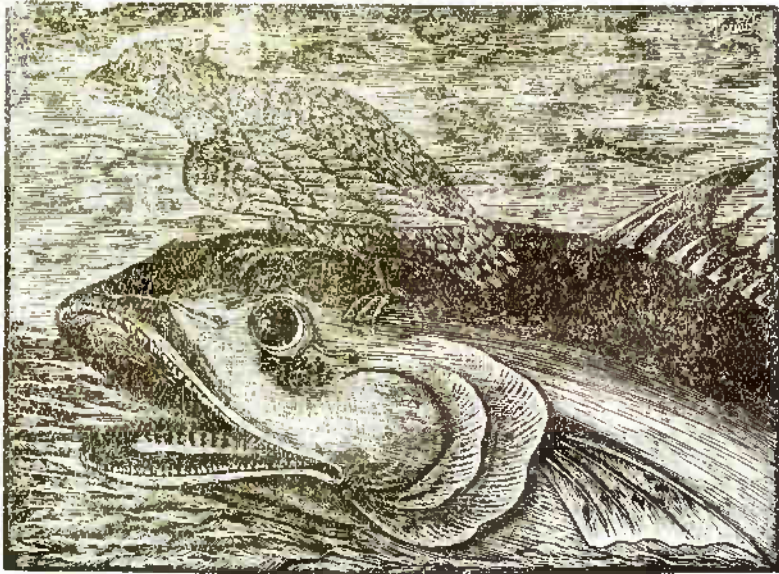
ข้าเฝ้าเหล่าเสนา, หนีไปหาพาราไกล, ชีบาตัสไป ไม่มีใครในธานี.

๐ ฉบับ ๑๖ ๐ พระไชยสุริยาภุมิ, พาพระมะเหยี่, มาที่ในลำสำเภ. ๐ เข้าปลาทหาไปไม่เบา, นารีที่เขาว, ก็เข้าไปในเกตรา. ๐ เต้าแก่ซาแม่แซมมา, เสนีเสนา, ก็มาในลำสำเภ. ๐ ที่ม้าพ่อช้อไบโสเสา, วายุพยุเพลตา, ลำเภาก็ใช้

ไปไป. ๐ เกตราพานน้ำไหล, คำเข้าเปล้าใจ, ที่ในมหาวารี, พระสุธาธาไศรยไม่มี, ราชานารี อยู่ที่พระแกลดตดู. ๐ ปลาทกะให้ โดมาราทุ, เหวาปลาทู, มีอยู่ในน้ำคล้าไป. ๐ ราชาก้าเหว่หญไทย, วายุพาคตาโคด, มาในทะเลเอกา. ๐ แลไปไม่ปะพระสุธา, เปล้าใจในยนา, โพล์เพลัเวถาราทรี.

- ๑ ราชาน่าแก่เสนี้, ใครรู้กะตี่, วารี่นี้เท่าไคนา. ๑ ข้ำ
 เฝ้าเล่าแก่ราชา, ว่าพระมหา, วารี่นี้ใช้ใหญ่โต. ๑ ไท
 มาแต่ในคอโค, แฉ่ไปใหญ่โต, มะโทพาล้ำน้ำไหล.
 ๑ บัพมีได้แก่ไซ, ข้ำพเจ้าเข้าใจ, ผู้ใหญ่ผู้เฒ่าเล่ามา.
 ๑ ว่ามีพระยาตฤณา, ใหญ่โตมะโทพา, กายาเท่าเขา
 คีรี. ๑ ชื่อว่าพระยาสำภาที่, ใครรู้กะตี่, วารี่นี้โตเท่าโต.
 ๑ โยโสโผณาตาไป, พอพระศรีไสย, จะใกล้โพดแพดเวดตา.
 ๑ แดไปไม่ปะพะสุธา, ย่อท้อรอร, ชี้วาก็จะประไลย,
 ๑ พอปลามาในน้ำไหล, ตฤณาตาไป, อาไศรยที่คี่ระะปลา.

- ๑ ฉะเง้งแต่ไปไกลตา, จำของ้อปลา, ว่าขอชะมาชะไทย.
 ๑ วารี่ที่เราจะไป, ใกล้หรือว่าไกล, ข้ำไหวจะขอมรคา.
 ๑ ปลาว่าข้ำเจ้าเขาจะภา, มีได้ไปมา, อาไศรยอยู่ต่ออรรณ.

๑ สกุนดาฮาโดยชีวี, ลาปลาจวลี, สู้ที่ภูษาฮาไศรย.
 ๑ ข้าเฝ้าเล่าแก่ภูวไนย, พระเจ้าเข้าใจ, ฤไทยว่าเหว่เอกา,
 จำไปในทะเลเวรา, พยุใหญ่มา, เกตวาก็เหเซไป. ๑ สมอ
 ก็เกาเสาใบ, ทะลุปรุไป, น้ำไหลเข้าลำสำเนา. ๑ ฉี่น้ำ
 ช้ำไต่ใบเสา, เจ้าก้ามช้ำเสา, สำเนากระยำคว่ำไป, ราชา
 คว้าม้ออไทย, เอาผ้าสะใบ, ท่อไว้ไม่ไกลกายา. ๑ ถ้ำ
 แก่เขาแม่เสนา, น้ำเข้าหุตา, จรเข้เหวคร่ำไป. ๑ ราชาน
 ารี่รำไร, มีก้ามจำใจ, จำไปพอประพะสุธา. ๑ มีไม้ไทร
 ใหญ่ใบหนา, เข้าไปไสยา, เวลาพอคำรำไร, ๗ จบ
 แม่ ก กา ๗

๑ อักษร ๔๔ ประสมสระแจกแม่ ก กา ทั้งผันด้วย
 ไม้^{๒๗} + ก็ยังหาพอใช้คำภาษาไทยไม้^{๒๗} ต้องคิด
 ประสมสระ เช่น แม่ กน กง กก กค กข กม เกย
 แจกเรียงตัวไป ตามลำดับ แล้วผันด้วยไม้^{๒๗} +
 ในแม่ กน กง กข ที่ควรจะได้ผันได้ ประสม
 คำใช้ต่อไป และตัว สกต นั้น ถ้าจะว่าย่อๆ พอ
 สำเนียงใช้ ในภาษาไทยก็ให้กำหนดคำแต่ย่อตั้งนี้ก่อน คือ
 กน สกต น, กง สกต ง, กก สกต ก, กค สกต ค,
 กข สกต ข, กม สกต ม, เกย สกต ย, ๗, ๘,

เท่านั้น พอใช้สกดในคำภาษาไทย ที่ตัวสกดมีต่างออกไปนั้น เพื่อจะใช้สกดให้ตรงกับอักษรอื่น คือภาษามคธ เป็นต้น จะแจกไว้ในสังโยคพิธาน ข้างหน้าต่อไป

อักษรสูง ๑๑ ตัว แจกใน แม่ กน ดังนี้

๐ ขน ขัน ขาน ขิน ขึ้น ขึ้น ขึ้น ขุน ขุน

เขน เขน ไขน ขอน ขวน เขียน เขื่อน เขิน เขอน

๐ ขน ขัน ขาน ขิน ขึ้น ขึ้น ขึ้น ขุน ขุน

เขน เขน ไขน ขอน ขวน เขียน เขื่อน เขิน เขอน

๐ คน คัน คาน คิน ขึ้น ขึ้น ขึ้น คน คน

เคน แคน ไคน คอน ควน เคียน เคื่อน เคิน เคน

๐ รุน รัน ราน ริน ขึ้น ขึ้น ขึ้น รุน รุน

เรุน แรุน ไรุน รอน รวน เรียน เรื่อน เริน เรอน

๐ ถน ถัน ถาน ถิน ถิ่น ถิ่น ถิ่น ถุน ถุน

เถน แถน ไถน ถอน ถวน เถียน เถื่อน เถิน เถอน

๐ ผน ผัน ผาน ผิน ผิ่น ผิ่น ผิ่น ผุน ผุน

เพน แผน ไผน ผอน ผวน เผียน เผื่อน เผิน เผอน

๐ ฟน ฟัน ฟาน ฟิน ฟิ่น ฟิ่น ฟิ่น ฟุน ฟุน

เฟน แฝน ไฝน ฟอน ฟวน เฟียน เฟื่อน เฟิน เฟอน

- ๑ ศน ศัน ศาน คิน คั้น คั้น คั้น คุน คูน
 เคน แคน โคน คอน ควน เคียน เคียน เคน เคน
- ๒ ชน ชัน ชาน ชิน ชั้น ชั้น ชั้น ชุน ชูน
 เชน แชน โชน ชอน ชวน เชียน เชียน เชน เชน
- ๓ สน สัน สาน สิน สั้น สั้น สั้น สุน สูน
 เสน แสน โสน สอน สวน เสียน เสียน เสน เสน
- ๔ หน หัน หาน หิน หั้น หั้น หั้น หุน หูน
 เหน แหน โหน หอน หวน เหียน เหียน เหน เหน

ผันด้วยไม้ ๒ คำหนึ่งเป็น ๓ คำดังนี้

- ๑ ชน ชัน ชาน ชิน ชั้น ชั้น ชั้น ชุน ชูน เชน
 ช่น ช่น ช่น ช่น ช่น ช่น ช่น ช่น ช่น ช่น
 ช่น ช่น ช่น ช่น ช่น ช่น ช่น ช่น ช่น ช่น
 - ๒ แชน ไชน ขอน ขวน เขียน เขียน เชน เชน
 แชน ไชน ขอน ขวน เขียน เขียน เชน เชน
 - ๓ แซ่ ไซ้น ซอน ซวน เซียน เซียน เชน เชน
 แซ่ ไซ้น ซอน ซวน เซียน เซียน เชน เชน
- ยังมีอีก ๑๐ อักษรผันอย่าง น เหมือนกัน

อักษรกลาง ๙ ตัว แจกในแม่กน ดังนี้

๑ กน กั้น กาน กิน กิ่น กั้น กั้น กุน กูน
 เกน แกน โคน กอน กวน เกียน เกือน เกิน เกอน

๒ จน จั้น จาน จิน จิ่น จั้น จั้น จุน จูน
 เจน เจน โจน จอน จวน เจียน เจือน เจิน เจอน

๓ ฎน ฎั้น ฎาน ฎิน ฎิ่น ฎั้น ฎั้น ฎุน ฎูน
 ฎเอน ฎแอน ฎोन ฎอน ฎวน ฎเียน ฎเือน ฎเิน ฎเอน

๔ ฏน ฏั้น ฏาน ฏิน ฏิ่น ฏั้น ฏั้น ฏุน ฏูน
 ฏเอน ฏแอน ฏोन ฏอน ฏวน ฏเียน ฏเือน ฏเิน ฏเอน

๕ ตน ตั้น ตาน ติน ติ่น ตั้น ตั้น ตุน ตูน
 เตน เตน โตน ตอน ตวน เตียน เตือน เติน เตอน

๖ ถน ถั้น ถาน ถิน ถิ่น ถั้น ถั้น ฑุน ฑูน
 เตน แทน โตน ตอน ตวน เตียน เตือน เติน เตอน

๗ บน บั้น บาน บิน บิ่น บั้น บั้น บุน บูน
 เบน แทน โบน บอน บวน เบียน เบือน เบน เบน

๘ ปน ปั้น ปาน ปิน ปิ่น ปั้น ปั้น ปุน ปูน
 เปน แทน โปน ปอน ปวน เปียน เปือน เปน เบน

๙ อน อั้น อาน อิน อิ่น อั้น อั้น อนุ อูน
 เอน แอน โอน ออน อวน เอียน เอือน เอิน เอน

ผัน ตวยไม่ ๒, ๒๗+ ตว หน่งเปน ๕ คำ ดังนี้

ก่น กั้น กัณ กั่น กั้น กั้น ก่าน ก้าน กำน

๐ กน กั้น กั้น กั้น กาน ก้าน

กิ่น กิ้น กิ้น กิ้น กั้น กั้น กั้น กั้น กั้น กั้น

กิ่น กิ้น กิ้น กิ้น กิ้น กิ้น กิ้น กิ้น กิ้น

กิ้น กิ้น กิ้น กุ๋น กุ๋น กุ๋น กุ๋น กุ๋น กุ๋น

กิ้น กิ้น กุ๋น กุ๋น กุ๋น กุ๋น

แก่น เก้น เก้น แก่น แก่น แก่น ไก่น ไก่น ไก่น

เกน เก้น เก่น แก่น แก่น ไก่น ไก่น

ก๋อน ก๋อน ก๋อน ก๋วน ก๋วน ก๋วน เกียน เกียน เกียน

กอน ก๋อน กวน ก๋วน เกียน เกียน

เกอน เกอน เกอน เกิน เกิน เกิน เกอน เกอน เกอน

เก็อน เก็อน เกิน เกิน เกอน เก็อน

ยังมีอีก ๘ อักษรผัน อย่างนี้ เหมือนกัน

อักษรต่ำ ๒๔ ตัว แจกใน แม่ กน ดังนี้

๐ คน คั้น คาน คิน คิ้น คิ้น คิ้น คน คน

เคน แคน ไคน คอน ควน เคียน เค็อน เคิน เคอน

๐ คน คั้น คาน คิน คิ้น คิ้น คิ้น คน คน

เคน แคน ไคน คอน ควน เคียน เค็อน เคิน เคอน

๓๓

๐ ขน ขัน ขาน ขิน ขึ้น ขึ้น ขึ้น ขุน ขุน

เขน เขน ไขน ขอน ขวน เขียน เขื่อน เขิน เขอน

๐ งน งัน งาน งิน ้งัน ้งัน ้งัน ้งุน ้งุน

גען גען גינג גונג גונג גענג גענג גענג גענג

๐ ชน ชัน ชาน ชิน ชัน ชัน ชัน ชุน ชุน

เชน เชน ไชน ชอน ชวน เขียน เขื่อน เขิน เขอน

๐ ฮน ฮัน ฮาน ฮิน ฮัน ฮัน ฮัน ฮุน ฮุน

เฮน เฮน ไฮน ฮอน ฮวน เขียน เขื่อน เขิน เขอน

๐ ฉน ฉัน ฉาน ฉิน ฉัน ฉัน ฉัน ฉุน ฉุน

เชน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน

๐ ฉน ฉัน ฉาน ฉิน ฉัน ฉัน ฉัน ฉุน ฉุน

เชน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน

๐ ทน ทัน ทาน ทิน ทัน ทัน ทัน ทุน ทุน

เทน เทน ไทน ทอน ทวน เขียน เขื่อน เขิน เขอน

๐ ฉน ฉัน ฉาน ฉิน ฉัน ฉัน ฉัน ฉุน ฉุน

เชน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน

๐ ฉน ฉัน ฉาน ฉิน ฉัน ฉัน ฉัน ฉุน ฉุน

เชน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน ฉน

- ๑ ทน ทั้น ทาน ทิน ทึน ทั้น ทั้น ทุน ทูน
 เทน แทน ไทน ทอน ทวน เทียน เทือน เติน เทอน
- ๒ ธน ธั้น ธาน ธิน ธึน ธั้น ธั้น ธุน ธูน
 เธน แธน ไธน ธอน ธวน ไธยน ไธือน ไธิน ไธอน
- ๓ นน นั้น นาน นิน นึน นั้น นั้น นุน นูน
 เนน เนน ไนน นอน นวน ไนยน ไนือน ไนิน ไนอน
- ๔ พน พั้น พาน พิน พึน พั้น พั้น พุน พูน
 เพน เพน ไพน พอน พวน เพียน เพือน เปีน เพอน
- ๕ ฟน ฟั้น ฟาน ฟิน ฟึน ฟั้น ฟั้น ฟุน ฟูน
 เฟน เฟน ไفن ฟอน ฟวน เฟียน เฟือน เฟิน เฟอน
- ๖ กน กั้น กาน กิน กึน กั้น กั้น กุน กูน
 เกน แกน ไกน กอน กวน ไกยาน ไกือน ไกิน ไเกอน
- ๗ มน มั้น มาน มิน มึน มั้น มั้น มุน มูน
 เมน แมน ไมน มอน มวน ไเมียน ไเมือน ไเมิน ไเมอน
- ๘ ยน ยั้น ยาน ยิน ยึน ยั้น ยั้น ยุน ยูน
 เยน แยน ไยน ยอน ยวน ไยยาน ไยือน ไยิน ไยอน
- ๙ รน รั้น ราน ริน รึน รั้น รั้น รุน รูน
 เรน แรน ไรน รอน รวน ไรยาน ไรือน ไริน ไรอน
- ๑๐ ลน ลั้น ลาน ลิน ลึน ลั้น ลั้น ลุน ลูน
 เลน แลน ไลน ลอน ลวน ไลยาน ไลือน ไลิน ไลอน

๓๕

- ๑ วน วัน วาน วิน วั้น วิ่น วุ้น วูน วุณ
เวณ แวน โวน วอน วอน เวียน เวื่อน เวิน เวอน
- ๒ พน พัน ปาน ปิน ปั้น ปิ่น ปุ้น ปูน ปุณ
เพน แปน โปน พอน พอน เพียน เพื่อน เพิน เพอน
- ๓ ฮน ฮัน ฮาน ฮิน ฮั้น ฮิ่น ฮุ้น ฮูน ฮุณ
เฮน แहन โฮน ฮอน ฮวน เขียน เขื่อน เขิน เขอน

ผันด้วยไม้ ๒ ตัวหนึ่งเป็น ๓ คำดังนี้

- ๑ คน คั้น คั้น คั้น คำน คำน คั้น คั้น คั้น คั้น
คั้น คั้น คั้น คั้น คำน คำน คั้น คั้น คั้น คั้น
คั้น คั้น คั้น คั้น คำน คำน คั้น คั้น คั้น คั้น
คั้น คั้น คำน คำน คำน คำน คำน คำน คำน คำน
คั้น คำน คำน คำน คำน คำน คำน คำน คำน
คั้น คำน คำน คำน คำน คำน คำน คำน คำน
คั้น คำน คำน คำน คำน คำน คำน คำน คำน
คั้น คำน คำน คำน คำน คำน คำน คำน คำน

ยังอีก ๒๓ อักษร ดังนี้ อย่างนี้เหมือนกัน

อักษรใช้ตกในแม่กน ๖ อักษร คือ ญ ณ น ร ล พ

ต่อไปนี้ คำ กถอน สำหรับ อ่าน เทียบใน แม่ กน

๑ สุรางคนาง ๒๘ ๑ ชื่นใหม่ใน กน, ก กา ว่า ปน,
ระคนกันไป, เข็นตุภูธร, มานอนในไพร, มณฑลทันไพร,
แทนไผยนต์สถาน. ๑ ส่วนสุมาลี, วันทาสามี่, เทวีอยู่งาน,
เฝ้าอยู่ดูแล, เหมือนแต่ก่อนการ, ให้พระ ภูบาล, ตำราญ

วิญญา. ๑ พระชวณนวดนอน, เขียวใจไม้ซอน, เหมือน
หมอนแม่ญา, ภูธรสอนมนต์, ให้บ่นภาวนา, เข็นคำร่ำว่า,
กันป่าไภยพาด. ๑ วันนั้นจันทร์, มีตารากร, เป็นบริวาร,
เห็นสิ้นดินฟ้า, ในป่าท่าธาร, มาดีคดีบ้าน, ใบก้านอรชร.
๑ 19/03/2565 เข็นฉานาพา, ชื่นชะมะกา, วายูพารจร, ตำราพันจันท์อิน,

▲ วนกลั่นเกสร, แตนต่อคดอร่อน, ว่าว่อนเวียงระวัน. ○ จันทรา
คธาเคลี่ยน, กระจวนไพโรไก่อ่เดือน, เตือนเพื่อนชานชั้น, บู้เจ้า
เขาเขิน, กู้เกวีนหากัน, สีนอพูต้น, ครัน ครัน ทวน ไทว.

○ พระพันต้นนอน, โกลพระนคร, สะทอนถอนฤทัย,
เข้าตุ่สุริยณ, ชันพินเมรุไกร, มีก้ามจำไป, ในป่าอาวัญ.
จบ แม่ กน เท้า

อักษร สูง ๑๑ ตัว แจกใน แม่ กง ดังนี้

○ ชง ช้ง ชาง ชิง ชิ่ง ชึง ชึง ชุง ชูง
เชิง แเชิง ไชง ของ ขวง เขียง เขื่อง เขิง เของ

○ ชง ช้ง ชาง ชิง ชิ่ง ชึง ชึง ชุง ชูง
เชิง แเชิง ไชง ของ ขวง เขียง เขื่อง เขิง เของ

○ คง ค้ง คาง คิง คิ่ง คึง คึง คุง คูง
เคิง แเคิง ไคง คอง ควง เคียง เคื่อง เคิง เคอง

○ รุง รุ่ง ร้าง รึง ริ่ง รึง ริ่ง รุง รูง
เรุง แเรุง ไรง รອງ รวง เรียง เรื่อง เริง เรอง

○ ถง ถ้ง ถาง ถิง ถิ่ง ถึง ถึง ถุง ถูง
เถง แเถง ไถง ถอง ถวง เถียง เถื่อง เถิง เถอง

○ ผง ผ้ง ผาง ผิง ผิ่ง ผึง ผิ่ง ผุง ผูง
เผง แเผง ไผง ผอง ผวง เผียง เผื่อง เผิง เผอง

18/03/2555

๓๘

๐ ผง ผั่ง ผาง ผึง ผิ่ง ผึง ผึง ผุง ผุง
 ผั่ง ผั่ง ผ้อง ผ่อง ผ่อง ผ่อง ผ่อง ผ่อง ผ่อง
 ๐ กง กั่ง กาง กิ่ง กิ่ง กิ่ง กิ่ง กุง กุง
 กั่ง กั่ง ก้อง ก้อง ก้อง ก้อง กิ่ง กิ่ง
 ๐ ขง ขั่ง ขาง ขิง ขิ่ง ขิ่ง ขิ่ง ขึง ขึง
 ขั่ง ขั่ง ข้อง ข้อง ข้อง ข้อง ขิ่ง ขิ่ง
 ๐ ตง ตั่ง ตาง ตึง ตึง ตึง ตึง ตุง ตุง
 ตั่ง ตั่ง ต้อง ต้อง ต้อง ต้อง ตึง ตึง
 ๐ หง หั่ง หาง หิง หิ่ง หิ่ง หึง หึง
 หั่ง หั่ง ห้อง ห้อง ห้อง ห้อง หึง หึง

ผันด้วยไม้ ๒ ตัว หนึ่งเป็น ๓ คำดังนี้

๐ ขง ขั่ง ข่าง ขิง ขิ่ง ขิ่ง ขิ่ง ขุง ขุง
 ขั่ง ขั่ง ข่าง ขิ่ง ขิ่ง ขิ่ง ขิ่ง ขุง ขุง
 ขั่ง ขั่ง ข่าง ขิ่ง ขิ่ง ขิ่ง ขิ่ง ขุง ขุง
 แขง ไขง ของ ขวง เขียง เขื่อง เข็ง เข่อง
 แข้ง ไข้ง ข้อง ข่วง เขียง เขื่อง เข็ง เข่อง

อักษรกลาง ๙ ทว แจกใน แม่ กง ตั้งนี้

๐ กง กั้ กาง กิง กี้ กิ่ง กั้ง กุ้ง กุ้ง
 เกง แกง โกง กอง กวง เกียง เกื่อง เกิง เกอง

๐ จง จั้ จาง จิง จี้ จิ่ง จั้ง จุ้ง จุ้ง
 เจง แจง โจง จอง จวง เจียง เจื่อง เจิง เจอง

๐ ฆง ฆั้ ฆาง ฆิง ฆี้ ฆิ่ง ฆั้ง ฆุ้ง ฆุ้ง
 ฆง ฆาง ฆอง ฆอง ฆวง ฆ้าง ฆ้าง ฆ้าง ฆ้าง ฆ้าง

๐ ฌง ฌั้ ฌาง ฌิง ฌี้ ฌิ่ง ฌั้ง ฌุ้ง ฌุ้ง
 ฌง ฌาง ฌอง ฌอง ฌวง ฌ้าง ฌ้าง ฌ้าง ฌ้าง ฌ้าง

๐ ตง ตั้ ตาง ติง ตี้ ติ่ง ตั้ง ตุ้ง ตุ้ง
 เตง แตง โตง ตอง ตวง เตียง เตื่อง เติง เตอง

๐ ตง ตั้ ตาง ติง ตี้ ติ่ง ตั้ง ตุ้ง ตุ้ง
 เตง แตง โตง ตอง ตวง เตียง เตื่อง เติง เตอง

๐ บง บั้ บาง บิง บี้ บิ่ง บั้ง บุ้ง บุ้ง
 เบง แบง โบบง บอง บวง เบียง เบื่อง เบิง เบอง

๐ ปง ปั้ ปาง ปิง ปี้ ปิ่ง ปั้ง ปุ้ง ปุ้ง
 เปง แปง โปง ปอง ปวง เปียง เปื่อง เปิง เปอง

๐ ฌง ฌั้ ฌาง ฌิง ฌี้ ฌิ่ง ฌั้ง ฌุ้ง ฌุ้ง
 ฌง ฌาง ฌอง ฌอง ฌวง ฌ้าง ฌ้าง ฌ้าง ฌ้าง ฌ้าง

๐ คง ค้ง คาง คิ่ง คั่ง คัง คุ่ง คุง

คง แคง ไคคง คอง ควง เคียง เค็อง เค็ง เค็อง

๐ ชง ช้ง ชาง ชิ่ง ชั่ง ชัง ชุ่ง ชุง

ชง แชง ไชง ชอง ชวง เชียง เช็อง เช็ง เช็อง

๐ งง ง้ง งาง งิ่ง งั่ง งัง งุ่ง งุง

งง แงง ไงง งอง งวง เงียง เง็อง เง็ง เง็อง

๐ ช้ง ช้ง ชาง ชิ่ง ชั่ง ชัง ชุ่ง ชุง

ชง แชง ไชง ชอง ชวง เชียง เช็อง เช็ง เช็อง

๐ ชง ช้ง ชาง ชิ่ง ชั่ง ชัง ชุ่ง ชุง

ชง แชง ไชง ชอง ชวง เชียง เช็อง เช็ง เช็อง

๐ ฉง ฉ้ง ฉาง ฉิ่ง ฉั่ง ฉัง ฉุ่ง ฉุง

ฉง แฉง ไฉง ฉอง ฉวง ฉียง ฉ็อง ฉ็ง ฉ็อง

๐ ฉง ฉ้ง ฉาง ฉิ่ง ฉั่ง ฉัง ฉุ่ง ฉุง

ฉง แฉง ไฉง ฉอง ฉวง ฉียง ฉ็อง ฉ็ง ฉ็อง

๐ ทง ท้ง ทาง ทิ่ง ทั่ง ทัง ทุ่ง ทุง

ทง แทง ไทง ทอง ทวง เทียง เท็อง เท็ง เท็อง

๐ ผง ผ้ง ผาง ผิ่ง ผั่ง ผัง ผุ่ง ผุง

ผง แผง ไผง ผอง ผวง ผียง ผ็อง ผ็ง ผ็อง

๑. ฅ ฅนั ฅนง ฅนิง ฅนึ่ง ฅนึง ฅนืง ฅนุง ฅนุง

ฅนง ฅนง ไฅนง ฅนง ฅนง ฅนึ่ง ฅนึ่ง ฅนึ่ง ฅนึ่ง

๑. ทง ทัง ทาง ทิง ทิ่ง ทึง ทึง ทุง ทูง

ทง ทง ไทง ทง ทง ฑึง ฑึง ฑึง ฑึง

๑. ธง ธัง ธาง ธิง ธิ่ง ธึง ธึง ธุง ธูง

ธง ธง ไธง ธง ธง ฅึง ฅึง ฅึง ฅึง

๑. นง นัง นาง นิง นึ่ง นึง นืง นุง นุง

นง นง ไนง นง นง ฅึง ฅึง ฅึง ฅึง

๑. พง พัง พาง พิง พิ่ง พึง พึง พุง พูง

พง พง ไพง พง พง ฅึง ฅึง ฅึง ฅึง

๑. ฟง ฟัง ฟาง ฟิง ฟิ่ง ฟึง ฟึง ฟุง ฟูง

ฟง ฟง ไฟง ฟง ฟง ฅึง ฅึง ฅึง ฅึง

๑. กง กัง กาง กิง กิ่ง กึง กึง กุง กูง

กง กง ไกง กง กง ฅึง ฅึง ฅึง ฅึง

๑. มง มัง มาง มิง มิ่ง มึง มึง มุง มูง

มง มง ไมง มง มง ฅึง ฅึง ฅึง ฅึง

๑. ยง ยัง ยาง ยิง ยิ่ง ยึง ยึง ยุง ยูง

ยง ยง ไยง ยง ยง ฅึง ฅึง ฅึง ฅึง

๑. รง รัง ราง ริง ริ่ง รึง รึง รุง รูง

รง รง ไรง รง รง ฅึง ฅึง ฅึง ฅึง

๑ ดง ดั่ง ดาง ดิง ดิ่ง ดึง ดึง ดุง ดุง

แดง แดง ไดง ดอง ดวง เตียง เตื่อง เติง เตอง

๒ วง วัง วาง วิ่ง วึง วิ่ง วึง วุง วุง

เวง แวง ไวง วอง ววง เวียง เวียง เวิง เวอง

๓ พง พัง พาง พิง พึง พึง พึง พุง พุง

เพง แพง โพง พอง พวง เพียง เพื่อง เพ็ง เพอง

๔ สง สึง สาง สิง สึง สึง สึง สุง สุง

เซง แสง ไสง สONG สวง เซียง เซื่อง เซ็ง เซอง

ผันด้วยไม้ ๒ ตัวหนึ่งแปด คำดังนี้

๑ คง คั่ง คั่ง คั่ง คาง ค้าง คิง คึง คึง คึง

คั่ง คั่ง ค้าง คึง คึง

คึง คึง คึง คึง คุง คุง คุง คึง เคง เค็ง

คึง คึง คึง คึง เค็ง

คั่ง คั่ง ไค้ง ไค้ง คอง ค้อง ควง ค้วง เคียง เคียง

คั่ง ค้อง ค่วง เคียง

เคื่อง เคื่อง เค็ง เค็ง เคื่อง เคื่อง

เคื่อง เค็ง เคื่อง

ยังมีอีก ๒๓ อักษร ผัน ขย่าง นี้ เหมือน กัน

อักษรใช้สกตแม่ กง ไต้แต่ตัว ง กับนฤคหิตคือใช้ไต้ข้าง

ต่อไปนี้ไปคำกลอนสำหรับอ่านเทียบในแม่ กง,

๑ ฉบับ ๑๖ ๑ ชั้นกงจงจำสำคัญ, ทั้งคนปนกัน, จำพรรณ
มิ่งไม้ในคง. ๑ ไกรกว้างขวางสูงระหง, ตดิ้งปลิดปลิง
ประยง, คั่นทรงส่งกลิ่นผืนฝาง, มะม่วงพลวงพลองซึ้ง
นาง, หล่นเกลื่อนเถื่อนทาง, กินพลาตเดินพลาตหว่างเนิน.

๑ เห็นกว้างข้างเขียงชำเถียงเดิน, เหมือนอย่างนางเชิญ,
พระแสงสำอางข้างเคียง. ๑ เขาสูงผ่องหงษ์ตั้งเวียง, เริง
ร้องก้องเสียง, สำเนียงนำฟังวังเวง. ๑ กตางไพรไก่อ

ขับขันแดง, พังเสียงเพียงเพลง, ซอแจ้จำเรียงเวียงวง.

๑ ยงทองร้องกะไ้้งไ้้งตั้ง, เพียงซ้องกลองระฆัง,
แตรตั้งซ้องตระทานชานเสียง. ๑ กระดิ่งกระดางนางนวน

นอนเรียง, พระยาตลอดเคียง, แอ่นเคียงอิไ้้งไ้้งเทง,
ค้อนทองเสียงร้องบ้องเบ็ง, เพด็นพังวงเวง, อี้แก้งเริง
ร้องตองเขิง. ๑ ผุงละมั่งผุงดินกินเพดิง, คางแข็งแรง

เริง, ยืนเบ็งบึงหน้าตากโพง. ๑ บ้าสูงยุงยางข้างโหลง,
อึ้งคะนึ่งผิงโผง, โยงกันเล่นน้ำคล่าไป.

จบ แม่ กง เท่านั้น

๑ ในแม่ กก กต กข ๓ แม่ นี้ เป็น คำ ตาย หัง สัน
ผันด้วยไม้ ไม้ไ้

อักษรสูง ๑๑ ตัว แจกในแม่ กก ดังนี้

๑ ขก ขัก ขาก ขิก ขึก ขัก ขัก ขุก ขุก
เขก เขก ไ้ก เขก เขวก เขียก เขือก เขิก เขอก

๑ ขก ขัก ขาก ขิก ขึก ขัก ขัก ขุก ขุก
เขก เขก ไ้ก เขก เขวก เขียก เขือก เขิก เขอก

๑ ฉก ฉัก ฉาก ฉิก ฉึก ฉัก ฉัก ฉุก ฉุก
เชก เชก ไ้ก เชก เชวก เชียก เชือก เชิก เชอก

- ๑ รุก ฐัก ฐาก ฐิก ฐึก ฐึก ฐึก ฐุก ฐูก
 ฐูก ฐูก ฐูก ฐอก ฐวก ฐึยก ฐึยก ฐึก ฐึก
- ๒ ถก ถัก ถาก ถิก ถึก ถึก ถึก ฎก ฎก
 ฎก ฎก ฎก ฎอก ฎวก ฎึยก ฎึยก ฎิก ฎอก
- ๓ ผก ผัก ผาก ผิก ผึก ผึก ผึก ผุก ผูก
 ผก ผก ผก ผอก ผวก ผึยก ผึยก ผึก ผอก
- ๔ ผก ผัก ผาก ผิก ผึก ผึก ผึก ผุก ผูก
 ผก ผก ผก ผอก ผวก ผึยก ผึยก ผึก ผอก
- ๕ ศก ศัก ศาก ศิก ศึก ศึก ศึก ศุก ศูก
 ศก ศก ศก ศอก ศวก ศึยก ศึยก ศึก ศอก
- ๖ ษก ษัก ษาก ษิก ษึก ษึก ษึก ษุก ษูก
 ษก ษก ษก ษอก ษวก ษึยก ษึยก ษึก ษอก
- ๗ สก สัก สาก สิก สึก สึก สึก สุก สูก
 สก สก สก สอก สวก สึยก สึยก สึก สอก
- ๘ หก หัก หาก หิก หึก หึก หึก หุก หูก
 หก หก หก หอก หวก หึยก หึยก หึก หอก

อักษรกลาง ๔ ตัว แจกใน แม่ กก ดังนี้

- ๑ กก^{3/2555} กัก กาก กิก กึก กึก กึก กุก กูก
 กก กก กก กอก กวก กึยก กึยก กึก กอก

๐ จก จัก จาถ จิถ จัก จัก จัก จุก จูก
เจก แจก โจก จอก จวก เจียก เจือก เจิก เจอก

๐ ฎก ฎัก ฎาถ ฎิถ ฎัก ฎัก ฎัก ฎุก ฎูก
ฎอก ฎอก ฎอก ฎอก ฎอก ฎือก ฎือก ฎิก ฎอก

๐ ฏก ฏัก ฏาถ ฏิถ ฏัก ฏัก ฏัก ฏุก ฏูก
ฏอก ฏอก ฏอก ฏอก ฏอก ฏือก ฏือก ฏิก ฏอก

๐ ตก ตัก ตาถ ติถ ตัก ตัก ตัก ตุก ตูก
เตก แตก ไตก ตอก ตวก เตียก เตือก เติก เตอก

๐ ตก ตัก ตาถ ติถ ตัก ตัก ตัก ตุก ตูก
เตก แตก ไตก ตอก ตวก เตียก เตือก เติก เตอก

๐ บก บัก บาถ บิถ บัก บัก บัก บุก บูก
เบก แบก ไบก บอก บวก เบียก เบือก เบิก เบอก

๐ ปก ปัก ปาถ ปิถ ปัก ปัก ปัก ปุก ปูก
เปก แปก ไปก ปอก ปวก เปียก เปือก เปิก เปอก

๐ ชก ชัก ชาถ ชิถ ชัก ชัก ชัก ชุก ชูก
เชก แชก ไชก ชอก ชวก เชียก เชือก เชิก เชอก

อักษรต่ำ ๒๔ ตัว แจกในแม่ กก ดังนี้

๐ กก 18/03/2565 คก คิก คัก คัก คัก คัก คูก คูก
เทก แตก ไตก ตอก ตวก เตียก เตือก เติก เตอก

័ កក ក័ក កាក កិក កឹក កឹក កឹក កុក កុក

កេក កេក កៃក កខក កវក កើក កើក កើក កេក

័ ឃក ឃ័ក ឃាក ឃិក ឃឹក ឃឹក ឃឹក ឃុក ឃុក

ឃេក ឃេក ឃៃក ឃខក ឃវក ឃើក ឃើក ឃើក ឃេក

័ ងក ង័ក ងាក ងិក ងឹក ងឹក ងឹក ងុក ងុក

ងេក ងេក ងៃក ងខក ងវក ងើក ងើក ងើក ងេក

័ ឆក ឆ័ក ឆាក ឆិក ឆឹក ឆឹក ឆឹក ឆុក ឆុក

ឆេក ឆេក ឆៃក ឆខក ឆវក ឆើក ឆើក ឆើក ឆេក

័ ចក ច័ក ចាក ចិក ចឹក ចឹក ចឹក ចុក ចុក

ចេក ចេក ចៃក ចខក ចវក ចើក ចើក ចើក ចេក

័ ណក ណ័ក ណាក ណិក ណឹក ណឹក ណឹក ណុក ណុក

ណេក ណេក ណៃក ណខក ណវក ណើក ណើក ណើក ណេក

័ ឈក ឈ័ក ឈាក ឈិក ឈឹក ឈឹក ឈឹក ឈុក ឈុក

ឈេក ឈេក ឈៃក ឈខក ឈវក ឈើក ឈើក ឈើក ឈេក

័ តក ត័ក តាក តិក តឹក តឹក តឹក តុក តុក

តេក តេក តៃក តខក តវក តើក តើក តើក តេក

័ ធក ធ័ក ធាក ធិក ធឹក ធឹក ធឹក ធុក ធុក

ធេក ធេក ធៃក ធខក ធវក ធើក ធើក ធើក ធេក

័ ណក ណ័ក ណាក ណិក ណឹក ណឹក ណឹក ណុក ណុក

ណេក ណេក ណៃក ណខក ណវក ណើក ណើក ណើក ណេក

๐ ทก ทัก ทาก ทิด ทัก ทัก ทัก ทุก ทูก
 เทก แทก ไทก ทอก ทวก เทยก เทือก เทิก เทอก

๐ ธก ธัก ธาก ธิด ธัก ธัก ธัก ธุก ธูก
 ธก แธก ไธก ธอก ธวก ธยุก ธือก ธิก ธอก

๐ นก นัก นาก นิก นัก นิก นิก นุก นูก
 เนก เนก ไนก นอก นวก เนยก เนือก เนิก เนอก

๐ ปก ปัก ปาก ปิก ปัก ปัก ปัก ปุก ปูก
 เพก เพก ไปก ปอก ปวก เพยก เพือก เพิก เพอก

๐ ฟก ฟัก ฟาก ฟิก ฟัก ฟัก ฟัก ฟุก ฟูก
 เฟก เฟก ไฟก ฟอก ฟวก เฟยก เฟือก เฟิก เฟอก

๐ ภก ภัก ภาก ภิก ภัก ภัก ภัก ภุก ภูก
 เกก เกก ไภก ภอก ภวก เกยก เกือก เกิก เกอก

๐ มก มัก มาก มิก มัก มัก มัก มุก มูก
 เมก เมก ไมก มอก มวก เมยก เมือก เมิก เมอก

๐ ยก ยัก ยาก ยิก ยัก ยัก ยัก ยุก ยูก
 เยก แยก ไยก ยอก ยวก เยยก เยือก เยิก เยอก

๐ รก รัก ราก ริก รัก รัก รัก รุก รูก
 เรก แรก ไรก รอก รวก เรยก เรือก เริก เรอก

- ๑. ตก ตัก ตกาก ตึก ตัก ตัก ตัก ตก ตก
- เตก แตก โตก ตอก ตวก เตียก เตือก เต็ก เตอก
- ๑. วก วัก วาก วิก วัก วัก วัก วุก วูก
- เวก แวก ไวก วอก ววก เวียก เวือก เว็ก เวอก
- ๑. พก พัก พาก พิก พัก พัก พัก พุก พูก
- เพก แปก โปก พอก พวก เพียก เพือก เพ็ก เพอก
- ๑. สก สัก สาก สิก สัก สัก สัก สุก สูก
- เฮก แหก ไหก สอก สวก เฮียก เฮือก เฮ็ก เฮอก

อักษรใช้ตกใน แม่ กก ๒ อักษร คือ ก ข ฃ ค ฅ

ต่อไป นี้ คำ กลอน สำหรับ อ่าน เทียบ ใน แม่ กก

- ๑. ยานี้ ๑๑ ๑. ฃนกกตกทุกชั่ยาก, แล่นล่ำบรจาก
เวียงไชย, มั่นเผือกเลือกเผาไฟ, กินผลไม้ได้เป็นแรง.
- ๑. รชน ๆ อ่อน อัมฏงค์, พระสุริยงค์เย็นขอแสง, ช่วงตั้ง
น้ำครึ่งแดง, แฝงเมฆเขาเงาเมรุอร. ๑. ถึงค่างควาง
โครกกครอก, ฝูงจิ้งจอกออกเห่าหอน, ชะนีวิเวกวอน,
นกหว่อน นอนวังเวียง. ๑. ลูกนกยกปีกบั้ง, ฮ้ำ
ปาก ร้อง ช้อง แซ่เตียง, แม่นกยกปีกเคียง, เตียงลูก
อ่อน บ่อนอาหาร. ๑. ภูธรนอนเนินเขา, เคียงคลังเคล้า
เขาวมาลัย, ตกยากจากศฤงฆาร, ส่งสารน้องหมองภักตวา.

๑ ยากเย็นเห็นหน้าเจ้า, สว่างไสกเศวราเจ้าฟ้า, อยู่วัง
 ตั้งจันทรา, มาหม่นหมองลอบองนวด. ๑ เพื่อนทุกซัซซุไสก
 เศวรา, จะรักเจ้าเผ่าสงวน, มิ่งขวัญอย่าวันจวน, นวดภักตร์

น้องจะหมองศรี. ๑ ชวนขึ้นกลั่นกล่ากลั่น, มีรูตึ้นกลั่น
 มาตี, คดิ่งเคด่าเข้าชวนยี่, ที่ทุกซัรอนหย่อนเย็นทรวง.

จบแม่ กก เท่านั้น

อักษรสูง ๑๑ ตัว แจกใน แม่ กต ตั้งนี้

๑ ขด ขัด ขาด ขิด ขัด ขัด ขัด ขุด ขุด
 เขต แเขต ไชค ขอด ขวด เขี่ยดู เขี่ยค เข็ด เขต

๑	ชด	ชัด	ชาด	ชิด	ชิด	ชิด	ชิด	ชุด	ชูด
เชด	แชด	ไชด	ชอด	ชวด	เขียด	เขียด	เข็ด	เชอด	
๑	ฉด	ฉัด	ฉาด	ฉิด	ฉิด	ฉิด	ฉิด	ฉุด	ฉูด
เชด	แชด	ไฉด	ฉอด	ฉวด	เขียด	เขียด	เข็ด	เชอด	
๑	ชูก	ชู้ด	ชูด	ชู้ด	ชู้ด	ชู้ด	ชู้ด	ชู้ด	ชู้ด
เชูก	แชูก	ไชูก	ชูด	ชูด	เขียด	เขียด	เข็ด	เชอด	
๑	ถด	ถัด	ถาด	ถิด	ถิด	ถิด	ถิด	ถุด	ถูด
เถด	แชด	ไถด	ถอด	ถวด	เขียด	เขียด	เข็ด	เถอด	
๑	ผด	ผัด	ผาด	ผิด	ผิด	ผิด	ผิด	ผุด	ผูด
เผด	แชด	ไผด	ผอด	ผวด	เขียด	เขียด	เข็ด	เผอด	
๑	ฝด	ฝัด	ฝาด	ฝิด	ฝิด	ฝิด	ฝิด	ฝุด	ฝูด
เฝด	แชด	ไฝด	ฝอด	ฝวด	เขียด	เขียด	เข็ด	เฝอด	
๑	ศด	ศัด	ศาด	ศิด	ศิด	ศิด	ศิด	ศุด	ศูด
เศด	แชด	ไศด	ศอด	ศวด	เขียด	เขียด	เข็ด	เศอด	
๑	ษด	ษัด	ษาด	ษิด	ษิด	ษิด	ษิด	ษุด	ษูด
เชด	แชด	ไษด	ษอด	ษวด	เขียด	เขียด	เข็ด	เชอด	
๑	สด	สัด	สาด	สิด	สิด	สิด	สิด	สุด	สูด
เสด	แชด	ไสด	สอด	สวด	เขียด	เขียด	เข็ด	เสอด	
๑	หด	หัด	หาด	หิด	หิด	หิด	หิด	หุด	หูด
เหด	แชด	ไหด	หอด	หวด	เขียด	เขียด	เข็ด	เหอด	

อักษร กต่าง ๙ ตัว แจกใน แม่ กต ดังนี้

- ๑ กต กัถ กาด กิต กัถ กัด กัถ กุถ กูถ
 เกต แกต โกต กอต กวด เกียต เกือต เกิต เกอต
- ๒ จต จัถ จาด จิต จัถ จัด จัถ จุถ จูถ
 เจต แจต โจต จอต จวด เจียต เจือต เจิต เจอต
- ๓ ฎต ฎัถ ฎาด ฎิต ฎัถ ฎัด ฎัถ ฎุถ ฎูถ
 ฎेत ฎาต ฎุอต ฎอต ฎวด ฎุียต ฎุือต ฎุิต ฎุอต
- ๔ ฏต ฏัถ ฏาด ฏิต ฏัถ ฏัด ฏัถ ฏุถ ฏูถ
 ฎेत ฎาต ฎุอต ฎอต ฎวด ฎุียต ฎุือต ฎุิต ฎุอต
- ๕ ตต ตัถ ตาด ติต ตัถ ตัด ตัถ ตุถ ตูถ
 เตต แตต โตต ตอต ตวด เตียต เตือต เติต เตอต
- ๖ ดต ดัถ ดาด ดิต ดัถ ดัด ดัถ ดุถ ดูถ
 เดต แดต โดต ดอต ดวด เดียต เดือต เดิต เดอต
- ๗ บต บัถ บาด บิต บัถ บัด บัถ บุถ บูถ
 เบต แบต โบท บอต บวด เบียต เบือต เบิต เบอต
- ๘ ปต ปัถ ปาด ปิต ปัถ ปัด ปัถ ปุถ ปูถ
 เปต แปต โปต ปอต ปวด เปียต เปือต เปิต เปอต
- ๙ ชต ชัถ ชาต ชิต ชัถ ชัด ชัถ ชุถ ชูถ
 เชต แชต โชต ชอต ชวด เชียต เชือต เชิต เชอต

อักษรท่า ๒๔ ตัว แจกใน แม่ กต ดังนี้

๑ คต คัด คาท คิต คัด คัด คัด คุด คุด
เคต แคต ไคต คอต ควต เคียต เคือต เคือต เคือต

๑ คต คัด คาท คิต คัด คัด คัด คุด คุด
เคต แคต ไคต คอต ควต เคียต เคือต เคือต เคือต

๑ ขต ขัด ขาท ขิต ขัด ขัด ขัด ขุด ขุด
เขต แเขต ไชต ขอต ขวต เขียต เขือต เขือต เขือต

๑ งต งัด งาท งิต งัด งัด งัด งุด งุด
เงต แงต ไงต งอต งวต เงียต เงือต เงือต เงือต

๑ ชต ชัด ชาท ชิต ชัด ชัด ชัด ชุด ชุด
เชต แเชต ไชต ชอต ชวต เชียต เชือต เชือต เชือต

๑ ฌต ฌัด ฌาท ฌิต ฌัด ฌัด ฌัด ฌุด ฌุด
เจต แเจต ไชต ฌอต ฌวต ฌैयाต ฌैयाต ฌैयाต ฌैयाต

๑ ฉต ฉัด ฉาท ฉิต ฉัด ฉัด ฉัด ฉุด ฉุด
เจต แฉต ไฉต ฉอต ฉวต ฉैयाต ฉैयाต ฉैयाต ฉैयाต

๑ ญต ญัด ญาท ญิต ญัด ญัด ญัด ญุด ญุด
ญेत แญेत ไญेत ญอต ญวต ญैयाต ญैयाต ญैयाต ญैयाต

๑ ทต ทัด ทาท ทิต ทัด ทัด ทัด ทุด ทุด
เทต แเทต ไทต ทอต ทวต เทียต เทือต เทือต เทือต

๑ ฒต ฒัด ฒาท ฒิต ฒัด ฒัด ฒัด ฒุด ฒุด
ฒेत แฒेत ไฒेत ฒอต ฒวต ฒैयाต ฒैयाต ฒैयाต ฒैयाต

๑ ฅต ฅนั้ ฅนาต ฅนิต ฅนึ่ต ฅนื้ต ฅนึ่ต ฅนุต ฅนุต
 ฅเนต ฅแนต ฅโนต ฅนอต ฅนวัต ฅเน่ยต ฅเนื่อต ฅเนิต ฅเนอต

๑ ทต ทั้ต ทาต ทิต ทั้ต ทั้ต ทั้ต ทั้ต ทุต ทุต
 เทต เทต ทัต ทอต ทวัต ทั่ยต ทั่ยต ทั่ยต ทั่ยต

๑ ธต ธั้ต ธาต ธิต ธิ้ต ธิ้ต ธิ้ต ธิ้ต ฐต ฐต
 ฐต ฐต ทัต ฐอต ฐวัต ฐ่ยต ฐ่ยต ฐ่ยต ฐ่ยต

๑ ฅต ฅนั้ต ฅนาต ฅนิต ฅนึ่ต ฅนื้ต ฅนึ่ต ฅนุต ฅนุต
 ฅเนต ฅแนต ฅโนต ฅนอต ฅนวัต ฅเน่ยต ฅเนื่อต ฅเนิต ฅเนอต

๑ พต พั้ต พาต พิต พั้ต พั้ต พั้ต พั้ต พุต พุต
 เพต เพต ทัต พอต พวัต เพ่ยต เพ่ยต เพ่ยต เพ่ยต

๑ ฟต ฟั้ต ฟาต ฟิต ฝั้ต ฝั้ต ฝั้ต ฝั้ต ฝุต ฝุต
 เฟต เฟต ทัต ฟอต ฟวัต ฝ่ยต ฝ่ยต ฝ่ยต ฝ่ยต

๑ ภต ภั้ต ภาต ภิต ภั้ต ภั้ต ภั้ต ภั้ต ภูต ภูต
 เกต เกต ทัต ภอต ภวัต ภ่ยต ภ่ยต ภ่ยต ภ่ยต

๑ มต มั้ต มาต มิต มิ้ต มิ้ต มิ้ต มิ้ต มุต มุต
 เมต เมต ทัต มอต มวัต เม่ยต เม่ยต เม่ยต เม่ยต

๑ ยต ยั้ต ยาต ยิต ยั้ต ยั้ต ยั้ต ยั้ต ยุต ยุต
 เยต แยต ทัต ยอต ยวัต เย่ยต เย่ยต เย่ยต เย่ยต

๑ รต รั้ต ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕
 ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕
 ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕ ๒๕๕

๑ ดต ตัด าดต ลิต ลัด ลัด ลัด ลุด ลุด
 เลต แลต โลต ลอต ลวด เลียด เลือด เล็ด เลือด
 ๒ วต วัต วาด วิต วิต วิต วิต วิต วุต วุต
 เวต แวก โวก วอด ววด เวียด เวือด เว็ด เวือด
 ๓ พต พัด พาด พิต พัด พัด พัด พุด พุด
 เพต แปะต โปะต พอด พวด เพียด เพือด เพ็ด เพือด
 ๔ สต สัด สาด สิต สัด สัด สัด สุต สุต
 เสต แสต โสต สอด สวด เสียด เสือด เส็ด เสือด

อักษร ควร จะใช้ สกต ใน แม่ กต ๑๘ อักษร คือ
 จ ฉ ช ฌ ฉ ฎ ฏ ฐ ฑ ฒ ต ท ถ ท ธ ศ ษ ส
 ท่อนี้ไป คำ กลอน สำหรับ อ่าน เทียบ ใน แม่ กต
 ๑ ยานี้ ๑๑ ๒ ชัน กต บท อัจจรรย, เตียง ครัน ครัน
 ชัน เขาหลวง, นก หก ตก รัง รวง, สัตว์ ทั้ง ปวง ง่วง งุน ใจง.
 ๓ แตน ติน ถิน มนุษย์, เตียง ตั้ง ตุง เพดิง โพลง, ตัก กวาน
 บ้าน เรือน ไร่, โคลง คลอน เคลื่อน เขี่ยน โยน. ๔ บ้าน ชอง
 คลอง เด็ก ใหญ่, บ้าง ตัน ไฟ ตก ใจ ใจน, ปลูก เพื่อน เตือน
 ตะ โคน, ลูก โลก โผน โทน กัน เอง. ๕ พิณ พาทย์ ระนาด
 ซ้อง, ตะ โผน กลอง ร้อง เปน เพลง, ระฆัง ตั้ง วง เวง, โห่ง
 ห่าง เห่ง เก่ง ก่าง ตั้ง. ๖ ชุน นาง ท่าง ลูก วัง, ท่าน ผู้หญิง

จึงยุทหลัง, พันธะวันคืนตั้งตั้ง, พลึงพลัดตกหกคะเมน.

๑ พระสงฆ์ลงจากกุฏิ, จึงยุทตลุดตมมือเนว, หลวงซี
หนีหลวงเถร, ลงโคลนเลนแผ่นผาตไผน. ๑ พวกวัด
พลัดเข้าบ้าน, ถ้าน ต่อถ้านชานเซโตน, ต้นไม้ไกวเอน

โอน, ถึงค่างใจนไผนหกหัน. ๑ พวกผีที่^๕บน^๕ลูก, คิต
จุมกตูกตาพด้น, ชิกชิกระริกกัน, บั้นไม้หันมันเค็ดใจ.
๑ สององค์ทรงสังวาส, โลกธาตุหวาดหวั่นไหว, ต้น
นอนอ่อนอกใจ, เตินไม้ได้ให้^๕อาตุร.

จบแม่กตเท่านั้น

อักษรสูง ๑๑ ตัว แจกในแม่ กบ ดังนี้

- ๑ ขบ ขับ ขาบ ขิบ ขับ ขีบ ขิป ขุบ ขูบ
 เขบ เขบ ไขบ ขอบ ขวบ เขียบ เขือบ เขิบ เขอบ
- ๒ ขบ ขับ ขาบ ขิบ ขับ ขีบ ขิป ขุบ ขูบ
 เขบ เขบ ไขบ ขอบ ขวบ เขียบ เขือบ เขิบ เขอบ
- ๓ คบ คับ คาบ คิบ คับ คีบ คิป คุบ คูบ
 คบบ คบบ ไคบบ คอบ ควบบ เคียบ เคือบ เคิบ เคอบ
- ๔ ชบ ชับ ชาบ ชิบ ชับ ชีบ ชิป ชุบ ชูบ
 เชบ เชบ ไชบ ชอบ ชวบบ เชียบ เชือบ เชิบ เชอบ
- ๕ ถบ ถับ ถาบ ถิบ ถับ ถีบ ถิป ทุบ ตูบ
 ถบบ ถบบ ไถบบ ถอบ ถวบบ ถuib ถือบ ถuib ถuib ถuib
- ๖ ดบ ดับ ดาบ ดิบ ดับ ดีบ ดิป ฑบ ฑูบ
 ดบบ ดบบ ไถบบ ดอบ ดวบบ เดียบ เดือบ เดิบ เดอบ
- ๗ ผบ ผับ ผาบ ผิบ ผับ ผีบ ผิป ฝุบ ฝูบ
 ผบบ ผบบ ไผบบ ผอบ ผวบบ เฟียบ เฟือบ เฟิบ เฟอบ
- ๘ ศบ ศับ ศาบ ศิบ ศับ ศีบ ศิป ศุบ ศูบ
 ศบบ ศบบ ไสบบ ศอบ ศวบบ ศuib ศือบ ศuib ศuib ศuib
- ๙ ชบ ชับ ชาบ ชิบ ชับ ชีบ ชิป ษุบ ษูบ
 เชบ เขบ ไชบ ชอบ ชวบบ เชียบ เขือบ เขิบ เขอบ

๐ สบ สับ สาบ สิบ สึบ สึบ สึบ สบ สบ
 เสบ แสบ โสบ สอบ สวบ เสียบ เสื่อม เสิบ เสบ
 ๐ หบ หับ หาบ หีบ หึบ หึบ หึบ หบ หบ
 เหน เหนบ โหน หอน หวน เหน็บ เหน็บ เหน็บ เหนบ

อักษร กลาง ๙ ตัว แจกในแม่ กบ ดังนี้

๐ กบ กับ กาบ กิบ กึบ กึบ กึบ กบ กบ
 เกบ แกบ โกบ กอบ กวบ เกียบ เกือบ เกิบ เกอบ
 ๐ จบ จับ จาบ จิบ จึบ จึบ จึบ จบ จบ
 เจบ แจบ โจบ จอบ จวบ เจียบ เจือบ เจิบ เจอบ
 ๐ ฎบ ฎับ ฎาบ ฎิบ ฎึบ ฎึบ ฎึบ ฎบ ฎบ
 ฎเบ ฎแเบ ฎโอบ ฎอบ ฎวบ ฎเียบ ฎเือบ ฎเิบ ฎเอบ
 ๐ ฏบ ฏับ ฏาบ ฏิบ ฏึบ ฏึบ ฏึบ ฏบ ฏบ
 ฏเบ ฏแเบ ฏโอบ ฏอบ ฏวบ ฏเียบ ฏเือบ ฏเิบ ฏเอบ
 ๐ ตบ ตับ ตาบ ติบ ตึบ ตึบ ตึบ ตบ ตบ
 เตบ แตบ โตบ ตอบ ตวบ เตียบ เตือบ เติบ เตอบ
 ๐ ตบ ตับ ตาบ ติบ ตึบ ตึบ ตึบ ตบ ตบ
 เตบ แตบ โตบ ตอบ ตวบ เตียบ เตือบ เติบ เตอบ
 ๐ นบ ^{18/01/565} นับ นาบ นิบ นึบ นึบ นึบ นบ นบ
 เบน แบน โบน นอน นวน เนียบ เนือบ เนิบ เบน

๐ ปบ ปับ ปาบ ปีบ ปึบ ปึบ ปึบ ปุบ ปูบ
เปบ เปบ โปบ ปอบ ปวบ เปียบ เป็อบ เป็บ เป็อบ

๐ อบ อับ อาบ อีบ อึบ อึบ อึบ อูบ อูบ
เอบ แอบ โอบ ออบ อวบ เอียบ เอ็อบ เอ็บ เอ็อบ

อักษรท่า ๒๔ ตัว แจกในแม่ กบ ดังนี้

๐ คบ คับ คาบ คีบ คึบ คึบ คึบ คุบ कुบ
เคบ แคบ ไคบ คอบ ควบ เคียบ เค็อบ เค็บ เค็อบ

๐ คบ คับ คาบ คีบ คึบ คึบ คึบ คุบ कुบ
เคบ แคบ ไคบ คอบ ควบ เคียบ เค็อบ เค็บ เค็อบ

๐ ชบ ชับ ชาบ ชีบ ชึบ ชึบ ชึบ ชุบ चुบ
เชบ แชบ ไชบ ชอบ ชวบ เชียบ เช็อบ เช็บ เช็อบ

๐ งบ งับ गाบ งีบ งึบ งึบ งึบ งูบ गुบ
เงบ แงบ ไงบ งอบ งวบ เงียบ เง็อบ เง็บ เง็อบ

๐ ชบ ชับ ชาบ ชีบ ชึบ ชึบ ชึบ ชุบ चुบ
เชบ แชบ ไชบ ชอบ ชวบ เชียบ เช็อบ เช็บ เช็อบ

๐ ชบ ชับ ชาบ ชีบ ชึบ ชึบ ชึบ ชุบ चुบ
เชบ แชบ ไชบ ชอบ ชวบ เชียบ เช็อบ เช็บ เช็อบ

๐ ฉบ ฉับ ฉาบ ฉีบ ฉึบ ฉึบ ฉึบ ฉุบ चुบ
เฉบ แฉบ ไฉบ ฉอบ ฉวบ ฉียบ ฉ็อบ ฉ็บ ฉ็อบ

๑ ฌบ ฌับ ฌาบ ฌิบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌุบ ฌุบ
 ฌวบ ฌวบ โฌบ ฌอบ ฌาบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌุบ ฌุบ

๒ ทบ ทับ ทาบ ทิบ ทึบ ทึบ ทึบ ทึบ ทุบ ทุบ
 เทบ เทบ ไทบ ทอบ ทวบ เทียบ เท็บ เท็บ เท็บ เทอบ

๓ ฌบ ฌับ ฌาบ ฌิบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌุบ ฌุบ
 ฌวบ ฌวบ ไฌบ ฌอบ ฌาบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌุบ ฌุบ

๔ ฌบ ฌับ ฌาบ ฌิบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌุบ ฌุบ
 ฌวบ ฌวบ ไฌบ ฌอบ ฌาบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌุบ ฌุบ

๕ ทบ ทับ ทาบ ทิบ ทึบ ทึบ ทึบ ทึบ ทุบ ทุบ
 เทบ เทบ ไทบ ทอบ ทวบ เทียบ เท็บ เท็บ เท็บ เทอบ

๖ ธบ ธับ ธาบ ธิบ ธึบ ธึบ ธึบ ธึบ ฐบ ฐบ
 ฐวบ ฐวบ ไธบ ฐอบ ฐาบ ฐึบ ฐึบ ฐึบ ฐึบ ฑบ ฑบ

๗ ฌบ ฌับ ฌาบ ฌิบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌุบ ฌุบ
 ฌวบ ฌวบ ไฌบ ฌอบ ฌาบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌึบ ฌุบ ฌุบ

๘ พบ พับ พาบ พิบ พึบ พึบ พึบ พึบ พุบ พุบ
 พูบ พูบ ไพบ พอบ พwab เพียบ เพ็บ เพ็บ เพ็บ เพอบ

๙ ฟบ ฟับ ฟาบ ฟิบ ฟึบ ฟึบ ฟึบ ฟึบ ฟูบ ฟูบ
 ฟูบ ฟูบ ไฟบ ฟอบ ฟwab เฟียบ เฟ็บ เฟ็บ เฟ็บ เฟอบ

๑๐ ภบ ภับ ภาบ ภิบ ภึบ ภึบ ภึบ ภึบ ภูบ ภูบ
 ภูบ ภูบ ไภบ ภอบ ภwab เภียบ เภ็บ เภ็บ เภ็บ เภอบ

- ๑ มบ มับ มาบ มิบ มับ มับ มับ มุบ มุบ
 เมบ เมบ โมบ มอบ มวบ เมียบ เมือบ เมิบ เมือบ
- ๒ ยบ ยับ ยาบ ยิบ ยับ ยับ ยิบ ยุบ ยุบ
 เยบ แยก โยบ ยอบ ยวบ เยียบ เยือบ เยิบ เยือบ
- ๓ รบ รับ ราบ ริบ รีบ รีบ รืบ รุบ รุบ
 เรบ แรบ ไรบ รอบ รวบ เรียบ เรือบ เริบ เรือบ
- ๔ ดบ ดับ ดาบ ดิบ ดับ ดับ ดับ ดุบ ดุบ
 เดบ แดบ โดบ ดอบ ดวบ เดียบ เดือบ เดิบ เดือบ
- ๕ วบ วับ วาบ วิบ วับ วับ วับ วุบ วุบ
 เวบ แวบ ไวบ วอบ ววบ เวียบ เวือบ เวิบ เวือบ
- ๖ พบ พับ ปาบ พิบ พับ พับ พับ พุบ พุบ
 เพบ เพบ โปบ พอบ พวบ เพียบ เพือบ เพิบ เพือบ
- ๗ ฮบ ฮับ ฮาบ ฮิบ ฮับ ฮับ ฮับ ฮุบ ฮุบ
 เฮบ แเฮบ โฮบ ฮอบ ฮวบ เฮียบ เฮือบ เฮิบ เฮือบ

อักษร จะใช้สกดในแม่ กบ ๗ อักษร คือ บ ป ผ ฝ พ ฟ ภ

ต่อไปนี้ คำ กลอน สำหรับ อ่าน เทียบใน แม่ กบ

- ๑ ยานี้ ๑๑ ๑ ชื่น กบ จบ แม่ กต, พระคาบศุขชาคุณท์,
 ฌาศกุรุคฆมุต^๕ ภูตสวรรค์ สัตถาวร. ๑ ระวัง หลับ เนตร หนึ่ง,
 เอนของ ค้อ ฟัง ถึง ขร, เหมือนกับ หลับ สนิทนอน, สว่างศรีล

อภิญญาณ. ๑ บำเพ็ญตั้งเห็นจบ, พันพิภพจบจักรวาล,
 สวรรค์ชั้น วิมาน, ท่านเห็นแจ้งแห่งโลกา. ๑ เข้า ฉาน
 นานนับเดือน, ไม่เขยื้อนเคลื่อน กายา, จำศีลกิน วาตา,
 เปนผาศุกทุกเดือนปี. ๑ วันนั้นครั้นตื่นไหว, เกิดเหตุใหญ่

ใน ประละพี, ตั้งดูรู้คะตี่, กาลกณี่สี่ประการ. ๑ ประกอบ
 ชอบเปนผิด, กลับ จริตผิดโบราณ, สามัญอันธพาล,
 ฉลาญคน ชึ่ง ถือ สหัยธรรม. ๑ ลูกศิษย์คิดล้างครู, ลูก
 ไม่รู้คุณ พ่อ มัน, ส่อเสียด เบียดเบียดกัน, ล้อบฆ่าฟัน
 คือ ตัณฑ์. ๑ โสภธภ บาบ บ่อ คิต, โจทย์จับ ผิด ฤษยา,

อูระ พระสุธา, บ้วน เปน บำ พ้ำ บค บัง. ๑ บรรดา สามัญ
สัตว์, เกิด วิบัติ บั้ ตติ ปา บัง, ไตรย ยุค ทุกขะ ตะรัง,
สังวัจนะระ อะวะสาน.

จบ แม่ กบ เท่านั้น

ใน แม่ กก, กต, กข, ๓ แม่ นี้ เปน คำ ตาย หง สัน
ผัน ด้วย ไม้ ไม้ ไ้ แต่ สำ เนียง แผลง กัน ด้วย เปลี่ยน ตัว
กับ ไม้ ตรี ให้ ถึง เกต ตาม หมู่อ อักษร, สูง, กลาง, ต่ำ, ถึง
เปน คำ ตาย ด้วย กัน, ก็มี สำ เนียง ต่าง กัน, เปน สูง, เปน
ต่ำ, ใน ตัว เอง เหมือน อย่าง คำ ใน แม่ กก, ว่า

ถ่ม ซาก	ไอ ชุก	ถู ก ไชก	ลัก ฅก	เขียน ฉาก
หัวเราะ คาก	ศถาน คุก	พูน โคก	ท่อย ชก	ฉุด กระชาก
น้ำ กระฉอก	ทิ้ง ถก	หวาย ถัก	ช่าง ถาก	โค ถัก
ซ้ำ ชอก	เงื่อน กระเทก	ตาม ทัก	ปลิง ทาก	อึก กระเท็ก
ถา แถก	ถ่อง ถือก	ผัน ผก	เก็บ ผัก	แห้ง ผาก
กระแทก	ทาง เปน เทือก	ชาย พก	หยุด พัก	เสม อภาค
ไว้ เปน แฉน	เข้า ผอก	ถัว เปน ผัก	ของ ผาก	ไม้ สัก
บาน แพนก	ยา พอก	ผล แพง พัก	ปู ฟาก	ตาม ชัก
พระ ศก	ซ้ำ ศัก	ผาศุก	นก แสก	วา ศอก
น้ำ ไหล ชก	ต้น ชัก	ส่อน ชุก	เสียด แทวก	ทาง เปน ชอก

น้ำหก | ไม้หัก | คั้น หุก } ตั้ง เป็น ตัว อย่าง
 จินฮัก | หอบฮักๆ | นกฮุก }
 คำที่ใช้ไม่ตรี คือ สามก๊ก | สี่ก๊ก | กูกูกู }
 เสือก | เสี่ยงตั้งก๊ก | หนู กูกู ต้น ตะกู }
 เก๊ก | แก๊ก | จี้กๆ | ร้องจี้ก | เจ๊ก | เสี่ยงจี้ก }
 เขา เกก | ตั้ง แกก | นก จิก | แหน จอก | โจกเจก | เปนโจก }
 เจียก | กระจ่าก | ตีตอก | ไก่ขัน เอ๊ก | โย๊ก | อ็อก }
 กวเร่เจียก | เข้าตาก | จักตอก | คนเขก | โยก | ออก }
 เขียก | เวอเขือก } ตั้ง เป็น ต้น.
 ลำเขียก | กลืนเขือก }

ใน แม่ กต, มี คำว่า

เขือก ขต | ข้อง ขัด | ผ่า ขาด | รอย ขัด | คลอง ขุด
 ไม้คต | ลอกคต | เคียน คต | สังกัด | มังคุด
 ข้อน ขต | กบ เขียก | ขง ฉัตร์ | แต่ง ขาด | ฉวย ขุด
 กิว คต | ขึง เคียต | พุดไม้ ขัด | สี่ ขาด | จุด ขุด
 ผัก กระเจต | เขา โฉต | คตาน ถัด | สถิตย์ | ถอน ถอต
 ไชยเชษฐ ^{18/03/2557} / ช่าง ไซต์ | สาย บันทัด | แปด ทิศ | ทั้ง ทอต

เปน ผด | เพี้ยน ผัด | ผุด ผาด | ทำ ผิด | พัง ผืด
 ไม้ ตะพด | น้ำ พระพิพัฒน์ | พิง พาด | ยา พิษ | พรรณ พืชน์
 คำ ผุด | วัสดุ ผืด | สำเนียง ผัด | สีสต์ | วัสดุ ผาด
 วัน พุด | พลอย เพ็ชร | พวก แพทย์ | กุ้ง พัด | พัน พาด
 ของ ผด | คำ สัตย์ | ผน ผาด | ที่ ผัด | นัก ผวด
 วิชา ผด | คลื่น ชัด | ผืด ชูด ชาด | เสื่อม ชุด | ทรง ชวด
 ต้น สี่เสียด | ประเสริฐ | ผัก หัก | เนิน หาด | โรค หัก
 มาร เทรียด | ทรง เทร็ด | จีน ฮัก | อุปฮาด | ฮัก ฮือ
 บิน หวด | คำ ใช้ ไม่ ตริ แม่ กต, ดิ่ง | ก้าต เขิญ | เสือ สะ กือต
 จิน ฮวด | ร้าย กาจ | สรวม กอด
 ดั่ง บ่อด | คน ซื่อ ฮือต | ต้น ดั่ง เขียด | ใน แม่ กบ, มี คำ ว่า
 ทัพ บ่อด | บ่น ฮอด ๆ | บ่น สะเขียด
 งู ขอบ | ใต้ ขับ | ผ้า เข้ม ขาบ | คน ขอบ | ถิ่น ขับ | เบ็ด ถอบ
 จุด คบ | บังคับ | จว เข้คาบ | รอบ คอบ | กำ ขับ | กระทบ
 ดิ่ง ถับ | สดุด | ผ้า แถบ | ประสบ | พัน สับ | คำ ศัพท์
 ลำ ทัพ | เทียน ฮูป | จวน แทบ | เขา ขบ | ซ้อน ขับ | มี ทวิพย์
 ต้อง สถาป | นัย ครอบ สิบ | เจ็บ แสบ | บัก เสียบ
 ซึม ขาบ | เลือดไหล ซิบ ๆ | กิน แซบ | เจ็บ เขียบ
 ห้วย หุบ | คำ ใช้ ไม่ ตริ แม่ กบ, ดิ่ง | หอย จีบ แจง | ไก่อ่ เจียบ
 จว เข้ฮูป | ปลาไหล จุบ | ผัก กระเจียบ

ร้อง ปีบ เปิบ | ดอกไม้ ปีบ บำบ | ร้อง อีบ.
 เปิบ เข้า | ต้น ปีบ

๐ อักษรต่ำที่มีตัว ห, นำในแม่ กก, กต, กบ, นี้
 ก็มีสำเนียงต่าง กัน กับ อักษรต่ำ ตาม ธรรมชาติ, ดัง คำว่า
 ผมหงอก { ไร เหงือก | เจ็บ หงอก | ทำ ปาก หงับ }
 เพราะไม่ งอก { นก เงือก | เจ้า ๆ งอก ๆ | อ้า ปาก งับ }
 ลาย กระหนก { น้ำหนัก | เหนียวหนัก | ผักหนอก | ใบหนาด }
 พัด ขน นก { สำนัก | รู้สำนัก | ภายนอก | ไชยนาท }
 เควา นวด { ถอน ตั้ง หนีบ | แซ่ หมัก | พลุ หมาย }
 หมอ นวด { คำนับ | ลาว จำ มั๊ก | ของ มาก }
 สรวม หมวก { สุนัข หมัด | กำหมัด | แห่ง หมาย }
 เถา มวก { ไซ้ มด | ผูก มัด | นอ ระมาต }
 กระหมุด กระหมัด หลาว หมุด { คสถาน หมอบ | ถ้วย หยก }
 มืด มืด { ต่ำ มุด | หมาย มอบ | ผ้า ยก }
 ความ หยาก { โหยกเหยก | เย้า หยอก | ย้อย หยด | น้ำ หยัด }
 ทุกข์ หยาก { โหยกเยก | หนาม หยอก | มี ยศ | เยียด ยัด }
 น้ำ หยาด { ไม่ หยุด | ยา หยอด | ไม่มี ที่ เหยียด | อ่อน หยับ }
 มารยาตร์ { ยงยุทธ์ | อย่าง หยอด | ยัด เยียด | ยุบ ยับ }

คำ หยาบ } ยก หยิบ } ใช้ ย้ำ หยวบ ๆ } จึง หวัด } ขึ้น หรบ ๆ }
 ปลิว ยาบ } แตะ ยิบ ๆ } ไหว ยวบ } จาวัด } พดรบ }
 สำหรับ } ดิน อีหรบ } ทอ หลัก } ทำ หลาก ๆ } กระ โหลก }
 สำหรับ } ไตร รอบ } ฉก หลัก } ฉุด หลาก } มี ใน โลก }
 หลอน หลอก } ตา หลือก } ปลา หลก } อยู่ หลัด ๆ } ประ หลาด }
 ปอก ลอก } คาว เลือก } หย่อน ลก } ปาก ลัด } ปู ลาด }
 เบ้า หลอด } หลัก หลบ } นอน หลับ } เช็ด หลาบ } ว่า ย แหวก }
 เล็ด ลอด } เขียน ลบ } ความ ลับ } ลำ ลาบ } บาง แวก }
 เปนหวัด } ไหวหวาด } หวดหวัด } ^{นี้}ตั้งนี้ เปน ต้น จัต คำ เสียง
 แวงวัด } เขียนวาด } ขี้วัด }
 ต่าง ๆ เปน คู่ กัน ใน แม่ กก, กต, กบ, พอ เปน ที่ สังกะ เป็น
 ตัว อย่าง เท่านั้น.

๑) อนึ่ง คำ ใน แม่ กก, กต, กบ, อักษร ต่ำ ไม่มี ตัว ห, นำ
 เพราะ จะ ผิด จาก คำ เดิม ใน ภาษา มคธ, แต่ อ่าน สำเนียง
 เหมือน ตัว ห, นำ หน้า ตู ๆ คำ ว่า, กนก, ดิถก, ประ โยค,
 ประ มาท, ข่า มาตย์, ประ โยชน์, อนาคต, อนาคต, กากนิก, ออกนิฐ.

๒) แล คำ ที่ อักษร กลาง อยู่ ข้าง หน้า เสียง อักษร กลาง กบ
 ออก ไป, เปน เหมือน กับ สำเนียง ห, นำ นั้น ก็มี อยู่ หลาย คำ
 แต่ มัก มา แต่ คำ แผลง ไตย มาก.

บัญญัติ	เสร็จ	ตรี	จรัส	ตรวจ	ปราบ
บัญญัติ	สำเร็จ	ตำรวจ	จรัส	ตำรวจ	ปราบ
เกิด	ตรี	บวค	ชด	สวด	ตรี
กำเนิด	ตำรวจ	ผนวก	ชนค	ตำรวจ	ตำรวจ
การบ	เป็นต้น.				
อร่าม					
อวย					

๑ ที่ แผลง ออก, อักษร กต่าง, แต่สำเนียงไม่
เป็น ท, น่าคงเป็นเสียง อักษร ทำ อยู่ นั้น, ก็เหมือน คำว่า

ปราศ | อจ |
บาราศ | อานาจ | } เช่นนี้ เป็นต้น.

อักษร สูง ๑๑ ตัว แจกใน แม่ กม ดังนี้

- ๑ ขม ข้ม ขาม ขิม ขั้ม ขั้ม ขั้ม ขุม ขูม
- เขม เข้ม ไชม ขอม ขวม เขี่ยม เขื่อม เข็ม เขอม
- ๑ ขม ข้ม ขาม ขิม ขั้ม ขั้ม ขั้ม ขุม ขูม
- เขม เข้ม ไชม ขอม ขวม เขี่ยม เขื่อม เข็ม เขอม
- ๑ นม น้ม นาม นิม นั้ม นั้ม นั้ม นุม นูม
- เนม เน้ม ไนม นอม นวม เนี่ยม เนื่อม เน็ม เนอม

- ๑ รุ้ม รุ่ม รูาม รูิม รุ่ม รุ่ม รุ่ม รุ่ม รุ่ม รุ่ม
 รุ้ม รุ่ม รุ้อม รูอม รูวม รุ่ียม รุ่ียม รุ่ียม รุ่ียม รุ่ียม
- ๒ ถม ถ้ม ถาม ถิม ถ้ม ถ้ม ถ้ม ถม ถม
 ถม ถม ไทม ถอม ถวม ถ่ียม ถ่ียม ถ่ม ถอม
- ๓ ผม ผ้ม ผาม ผิม ผ้ม ผ้ม ผ้ม ผุม ผุม
 ผม ผม ไผม ผอม ผวม ผ่ียม ผ่ียม ผ่ม ผอม
- ๔ ผม ผ้ม ผาม ผิม ผ้ม ผ้ม ผ้ม ผุม ผุม
 ผม ผม ไผม ผอม ผวม ผ่ียม ผ่ียม ผ่ม ผอม
- ๕ คม ค้ม คาม คิม ค้ม ค้ม ค้ม คุม คุม
 คม คม ไคม คอม ควม ค่ียม ค่ียม ค่ม คอม
- ๖ ชม ช้ม ชาม ชิม ช้ม ช้ม ช้ม ชุม ชุม
 ชม ชม ไชม ชอม ชวม ช่ียม ช่ียม ชม ชม
- ๗ สม ส้ม สาม สิม ส้ม ส้ม ส้ม สุม สุม
 สม สม ไสม สอม สวม ส่ียม ส่ียม ส่ม สอม
- ๘ หม ห้ม หาม หิม ห้ม ห้ม ห้ม หุม หุม
 หม หม ไหม หอม หวม ห่ียม ห่ียม ห่ม หอม

ฉันช่วยไม่... ตัวหนึ่งเป็น ๓ คำ ดังนี้

- ๑ ชม ช้ม ชาม ชิม ช้ม ช้ม ช้ม ชุม ชุม
- 18/23565 ช้ม ช้ม ช้าม ชิม ชิม ชิม ชิม
- ช้ม ช้ม ช้าม ชิม ชิม ชิม ชิม

ขุม ขุ่ม เขม แห่ม ไห่ม ขอม
 ขุ่ม ขุ่ม เข่ม แห่ม ไห่ม ข่อม
 ข้ม ข้ม เข้ม แห้ม ไห้ม ข้อม
 ขวม เขื่อม เขื่อม เข้ม เข่อม
 ข่วม เขื่อม เขื่อม เข้ม เข่อม
 ข่วม เขื่อม เขื่อม เข้ม เข่อม

ยังมีอีก ๑๐ อักษร ดังนี้ อย่างนี้ เหมือนกัน

อักษร กต่าง ๙ ตัว แจกใน แม่ กม ดังนี้

- ๐ กม กัม กาม กิม กีม กิม กิม กุม กูม
- เกม แกม ไกม กอม กวม เกียม เกื่อม เกิม เกอม
- ๐ จม จัม จาม จิม จีม จิม จิม จุม จูม
- เจม แจม ไจอม จอม จวม เจียม เจื่อม เจิม เจอม
- ๐ ฎม ฎัม ฎาม ฎิม ฎีม ฎิม ฎิม ฎุม ฎูม
- แฎม แฎม ไฎม ฎอม ฎวม ฎื่อม ฎื่อม ฎิม ฎื่อม
- ๐ ฏม ฏัม ฏาม ฏิม ฏีม ฏิม ฏิม ฏุม ฏูม
- แฏม แฏม ไฏม ฏอม ฏวม ฏื่อม ฏื่อม ฏิม ฏื่อม
- ๐ ตม ตัม ตาม ติม ตีม ติม ติม ตุม ตูม
- เตม เตม ไตม ตอม ตวม เตียม เตื่อม เติม เตอม

◎ ตม ต้ม ตาม ติม ต้ม ต้ม ต้ม ตุม ตูม
 เตม เตม ไทม ทอม ตวม เตียน เตียม เต็ม เตอม
 ◎ บม บ้ม บาม บิม บ้ม บ้ม บ้ม บุม บูม
 เบน เบน ไบม บอม บวม เบียม เบียม เบิม เบน
 ◎ ปม ป้ม ปาม ปิม ป้ม ป้ม ป้ม ป้ม ปุ่ม ปูม
 เปม เปม ไปม ปอม ปวม เปียม เปียม เปิม เปอม
 ◎ อม อ้ม อาม อิม อ้ม อ้ม อ้ม อุม อูม
 เอม เอม ไอม ออม อวม เอียม เอียม เอิม เอม

ผันด้วยไม้ ๒, ๒๗+ ตัวหนึ่งเป็น ๕ คำ ดังนี้

ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้าม ก้าม ก้าม

◎ กม ก้ม ก้ม ก้ม ก้าม ก้าม

ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม

ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม

ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม

ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม ก้ม

แก้ม แก้ม แก้ม แก้ม แก้ม แก้ม ไก้ม ไก้ม ไก้ม

แกม แก้ม ๒๕๖๕ แกม แก้ม ไก้ม ไก้ม

ก่อม ก้อม ก้อม ก่อม ก้อม ก้อม เกียม เกียม เกียม
 กอม ก่อม กอม ก้อม เกียม เกียม
 เกื่อม เกื่อม เกื่อม เก้ม เก้ม เก้ม เกื่อม เกื่อม เกื่อม
 เกื่อม เกื่อม เก้ม เก้ม เกื่อม เกื่อม
 ยังอีก ๘ อักษรนี้ อย่างนี้เหมือนกัน

อักษรต่ำ ๒๔ ตัว แจกใน แม่ กม ดังนี้

- ๑ คม คัม คาม คิม คัม คัม คัม คุม คุม
- เคม แคม ไคม คอม ความ เคี่ยม เคื่อม เคิม เคอม
- ๒ คม คัม คาม คิม คัม คัม คัม คุม คุม
- เคม แคม ไคม คอม ความ เคี่ยม เคื่อม เคิม เคอม
- ๓ ชม ชัม ชาม ชิม ชัม ชัม ชัม ชุม ชุม
- เชม แชม ไชม ชอม ชวม เชี่ยม เชื่อม เชิม เชอม
- ๔ กม กัม กาม กิม กัม กัม กัม กุม กุม
- เกม แกรม ไกรม กอม ความ เกี่ยม เกื่อม เกิม เกอม
- ๕ ชม ชัม ชาม ชิม ชัม ชัม ชัม ชุม ชุม
- เชม แשמ ไשמ ชอม ชวม เชี่ยม เชื่อม เชิม เชอม
- ๖ ชม ชัม ชาม ชิม ชัม ชัม ชัม ชุม ชุม
- เชม แชม ไชม ชอม ชวม เชี่ยม เชื่อม เชิม เชอม

๑ ฅม ฅมฺ ฅาม ฅิม ฅิมฺ ฅิมฺ ฅิมฺ ฅุม ฅูม
ฅेम ฅेमม โฅม ฅอม ฅวม ฅิยม ฅิยม ฅิม ฅอม

๑ ฅยม ฅยมฺ ฅยาม ฅยิม ฅยิมฺ ฅยิมฺ ฅยม ฅยม
ฅยม ฅยม โฅยม ฅยอม ฅยาม ฅยิยม ฅยิยม ฅยิม ฅยอม

๑ ฑม ฑมฺ ฑาม ฑิม ฑิมฺ ฑิมฺ ฑิมฺ ฑุม ฑูม
ฑेम ฑेम โฑม ฑอม ฑวม ฑิยม ฑิยม ฑิม ฑอม

๑ ฒม ฒมฺ ฒาม ฒิม ฒิมฺ ฒิมฺ ฒิมฺ ฒุม ฒูม
ฒेम ฒेम โฒม ฒอม ฒวม ฒิยม ฒิยม ฒิม ฒอม

๑ ฅน ฅนฺ ฅน ฅนิ ฅนิม ฅนิม ฅนิม ฅน ฅน
ฅเนม ฅเนม โฅน ฅนอม ฅนาม ฅเนยม ฅเนยม ฅนิม ฅนอม

๑ ฑน ฑนฺ ฑน ฑนิ ฑนิม ฑนิม ฑนิม ฑน ฑน
ฑเนม ฑเนม โฑน ฑนอม ฑนาม ฑนยม ฑนยม ฑนิม ฑนอม

๑ ฅธ ฅธม ฅธาม ฅธิม ฅธิมฺ ฅธิมฺ ฅธิม ฅธุม ฅธูม
ฅธेम ฅธेम โฅธ ฅธอม ฅธวม ฅธนิยม ฅธนิยม ฅธิม ฅธอม

๑ ฅน ฅนฺ ฅนาม ฅนิ ฅนิม ฅนิม ฅนิม ฅน ฅน
ฅเนม ฅเนม โฅน ฅนอม ฅนาม ฅเนยม ฅเนยม ฅนิม ฅนอม

๑ ฅพ ฅพม ฅพาม ฅพิม ฅพิมฺ ฅพิมฺ ฅพิม ฅพุม ฅพูม
ฅพेम ฅพेम โฅพ ฅพอม ฅพวม ฅพนิยม ฅพนิยม ฅพิม ฅพอม

๑ ฅฟ 18/0 355 ฅฟาม ฅฟิม ฅฟิม ฅฟิม ฅฟิม ฅฟุม ฅฟูม
ฅฟेम ฅฟेम โฅฟ ฅฟอม ฅฟวม ฅฟนิยม ฅฟนิยม ฅฟิม ฅฟอม

- ๑ กบ กั้ม กาน กิม กั้ม กั้ม กั้ม กุม กูม
 เกม แกม โกม กอม กวม เกี่ยม เกื่อม เก้ม เกอม
 ๒ มม มั้ม มาม มิ้ม มั้ม มั้ม มั้ม มุม มูม
 เมม เม้ม ไมม มอม มวม เมี่ยม เมื่อม เม้ม เมอม
 ๓ ยม ยั้ม ยาม ยิม ยั้ม ยั้ม ยั้ม ยุม ยูม
 เยม แยม โยม ยอม ยวม เยี่ยม เยื่อม เย้ม เยอม
 ๔ รม รั้ม ราม रि้ม रि้ม रि้ม रि้ม รุม รูม
 เรม แรม โรม รอม รวม เรี่ยม เรื่อม เร้ม เรอม
 ๕ ตม ตั้ม ตาม ติม ตั้ม ตั้ม ตั้ม ตุม ตูม
 เตม เต้ม ไทม ตอม ตวม เตี่ยม เตื่อม เต้ม เตอม
 ๖ วม วั้ม วาม วิ้ม วิ้ม วิ้ม วิ้ม วุม วูม
 เวม เว้ม ไวม วอม ววม เวี่ยม เวื่อม เว้ม เวอม
 ๗ พม พั้ม พาม พิ้ม พิ้ม พิ้ม พิ้ม พุม พูม
 เพม แพน โพน พอม พวม เพี่ยม เพื่อม เพ้ม เพอม
 ๘ ชม ชั้ม ชาม ชิ้ม ชิ้ม ชิ้ม ชิ้ม ชุม ชูม
 เชม แชน ไชม ชอม ชวม เชี่ยม เชื่อม เช้ม เชอม

ผันด้วยไม้ ๒ ตัว หนึ่งเป็น ๓ คำ ดังนี้

- ๑ คม คั้ม คั้ม คั้ม คัม คัม คัม คัม คัม คัม
 คัม คัม คัม คัม คัม

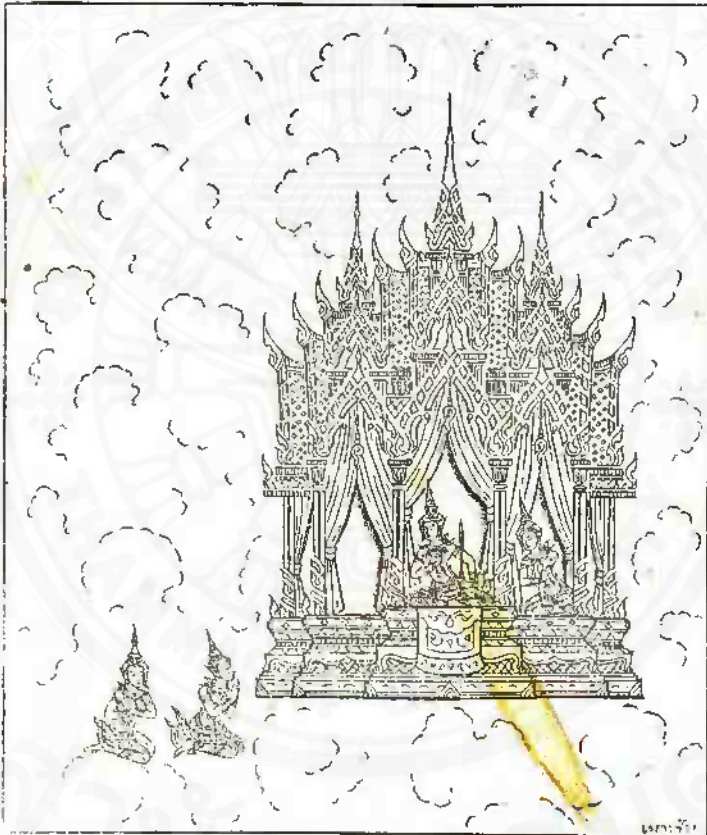
คัม คัม คัม คัม คุม คุ่ม คุม คุ่ม เคม เค็ม
 คัม คัม คัม คัม คัม คัม คัม คัม
 แคม कै้ม โคม ไค้ม คอม ค้อม ควม ค่วม เคี่ยม เคี่ยม
 कै้ม ไค้ม ค้อม ค่วม ค่วม เคี่ยม
 เค่อม เค่อม เค็ม เค็ม เค่อม เค่อม
 เค่อม เค็ม เค่อม

ยังอีก ๒๓ อักษร ดังนี้ เหมือน กัน

๐ ใน แม่ กม, ใช้ตัว ม, สกตตัว เตี้ยว, นฤคทิตสกตได้บ้าง เหมือน อย่าง คำว่า ประชู้, ชู้ นู, เจ้า จุพล, เป็นต้น. ต่อ นี้ไป คำ กลอน สำหรับ อ่าน เทียบ ใน แม่ กม,

- ๐ ฉบับ ๑๖ ๐ ขึ้น กม สม เต็จ จอม อารย, เห็นต ภูบาล, ผู้ผ่าน พาราสาวัตถี, ขอตกลง เล่ห์เส้น, กลอกกลับ อีบัว, บัวจึง ล่มจมไป. ๐ ประโยชน์จะ ไปรตภวในย, นิ่งนั่งตั้งใจ, เลื่อมใส สำเร็จเมตตา. ๐ เปล่งเสียงเพื่องพิณอินทรา, บอกรัชมรณา, คงมาวันหนึ่ง ถึงตน. ๐ เบี้ยพ เบี้ยคเสียด ส่อชื่อชน, บาป กำเนิดนำตน, ไปทนทุกชั้นนับ กัป กัลป์.
- ๐ เมตตากฤณาสามัญ, จะได้ ไปสวรรค์, เป็นสุขทุกวันพรษา.
- ๐ สมบัติดีดี มนุษย์ ศรุต้า, กลอกกลับ อีบัว, เทวา สมบัติ

ชี้ขาด. ◉ สุขเกษมเปรมปรี วิมาน, อิมหน้าตำราญ, ศฤงฆาร
 ห้อมล้อมพร้อมเพรียง. ◉ กระจับปี่สี่ซอท้อเสียง, ซับว่า
 จำเรียง, ตำเนียงนางพ้าน่าฟัง. ◉ เศษะพระกศัตหนหลัง,

สิ่งใดใจหวัง, ได้ตั้งมุ่งมาตร์ปราถนา. ◉ จริงนะประตักส์ก,
 สวตมนต์ภาวนา, เบื้องหน้าจะได้ไปสวรรค์. ◉ จบเทศน์เสร็จ
 คำว่าพรรณ, พระองค์ทรงธรรม, ต้นต้นเมฆาคลาไคธ.

18/03/2565

จบ แม่ กม, เท่านั้น

อักษรสูง ๑๑ ตัว แจกในแม่ เกย ดังนี้

๑ เขย, เขอย, ขาย ขาว ขิว ขัว ขี้ข ขั้ข
 ขุย ขูย เขว แหว โขย ขอย ขวย เขียว เข็ย
 เข็ย เข็ยะ เข็อ เข็อะ เขอ เขอะ ขัว ขัวะ เขะ
 แหะ ไหะ เขาะ ขอ ข่อ ข้อ ขั้ข ขั้ข

๒ เขย, เขอย, ขาย ขาว ขิว ขัว ขี้ข ขั้ข
 ขุย ขูย เขว แหว โขย ขอย ขวย เขียว เข็ย
 เข็ย เข็ยะ เข็อ เข็อะ เขอ เขอะ ขัว ขัวะ เขะ
 แหะ ไหะ เขาะ ขอ ข่อ ข้อ ขั้ข ขั้ข

๓ เขย, เขอย, นาย นาว นิว นัว นี้ย นั้ย
 นุย นูย เนว แนว โนย นอย นวย เนียว เน็ย
 เน็ย เน็ยะ เน็อ เน็อะ เนอ เนอะ นัว นัวะ เนะ
 แนะ ไนะ เนาะ นอ น่อ น้อ นั้ย นั้ย

๔ เรย, เรอย, รุาย รุาว รุิว รุัว รุ้ย รุั้ย
 รุุย รุูย เรว แรว โรว รุอย รุวย เรียว เร็ย
 เร็ย เร็ยะ เร็อ เร็อะ เรอ เรอะ รุัว รุัวะ เระ
 แร๊ะ ไร๊ะ เราะ รุอ รุ่อ รุ้อ รุั้ย รุั้ย

๕ เกย, เกอย, กาย กาว กิว กัว กั้ย กั้ย
 กุย กูย เกว แกว โกว กอย กวย เกียว เก็ย
 เก็ย เก็ยะ^{๕๖๕}เก็อ เก็อะ เกอ เกอะ กัว กัวะ เกะ
 แกะ ไกะ เกาะ กอ ก่อ ก้อ กั้ย กั้ย

๑) เฝย, เฝอย, ฝาย ฝาว ฝิว ฝัว ฝึย ฝึย
 ฝุย ฝุย เฝว แฝว ไฝย ฝอย ฝวย ฝ็ยว ฝ็อย
 ฝ็ย ฝ็ยะ ฝ็อ ฝ็อะ ฝ็อ ฝ็อะ ฝัว ฝัวะ ฝะ
 ฝะ ไฝะ ฝาะ ฝอ ฝ่อ ฝ้อ ฝ้ย ฝ้อ

๒) เฝย, เฝอย, ฝาย ฝาว ฝิว ฝัว ฝึย ฝึย
 ฝุย ฝุย เฝว แฝว ไฝย ฝอย ฝวย ฝ็ยว ฝ็อย
 ฝ็ย ฝ็ยะ ฝ็อ ฝ็อะ ฝ็อ ฝ็อะ ฝัว ฝัวะ ฝะ
 ฝะ ไฝะ ฝาะ ฝอ ฝ่อ ฝ้อ ฝ้ย ฝ้อ

๓) เศย, เศอย, ศาย ศาว ศิว ศัว ศึย ศึย
 ศุย ศุย เศว แศว ไศย ศอย ศวย ศ็ยว ศ็อย
 ศ็ย ศ็ยะ ศ็อ ศ็อะ ศ็อ ศ็อะ ศัว ศัวะ ศะ
 ศะ ไศะ ศาะ ศอ ศ่อ ศ้อ ศ้ย ศ้อ

๔) เชย, เชอย, ชาย ชาว ชิว ชัว ชึย ชึย
 ชุย ชุย เชว แชว ไชย ชอย ชวย เช็ยว เช็อย
 เช็ย เช็ยะ เช็อ เช็อะ เช็อ เช็อะ ชัว ชัวะ เชะ
 เชะ ไชะ ชะ ชอ ช่อ ช้อ ช้ย ช้อ

๕) เถย, เถอย, ทราย ราว รัย รัว รัย รัย
 รัย รัย เถว แถว ไถย ทราย รัย รัยว รัย
 รัย รัยยะ รัย รัยอะ รัย รัยอะ รัว รัวะ รัะ
 รัะ ไถะ รัะ รัอ รั่อ รั้อ รั้ย รั้อ

๑ เหยย, เหยย, หาย หาว หิว หิว หี้ย หี้ย
 หย หย เหว แหว ไหย หอย หวย เหี่ยว เหี่ยว
 เหยย เหยยะ เหยอ เหยอะ เหยอ เหยอะ หั่ว หั่วะ เหย
 แหว ไหวะ เหวะ หอ ห้อ ห้อ หี้ย ห้อ

อักษรสูงแม่เกย, ผันด้วยไม้ โดยยกแต่ตัวทมิฬัญชะนี้
 คำสั้น เป็นคำตาย ๘ คำ, คือ เหยยะ, เหยอะ, เหยอะ, หั่วะ, เหย,
 แหวะ, ไหวะ, เหวะ, นอกนั้นผันอักษรตัวหนึ่งเป็น ๓ คำดังนี้

๑ เเขย เเขอย ขาย ขาว ขิว ขิว ขัย ขัย
 เเขย เเขอย ข้าย ข้าว ขิว ขิว ขัย ขัย
 เเขย เเขอย ข้าย ข้าว ขิว ขิว ขัย ขัย
 ขุย ขุย เหว แหว ไหย หอย หวย
 ขุย ขุย เหว แหว ไหย หอย หวย
 ขุย ขุย เหว แหว ไหย หอย หวย
 เเขยว เเขอย เเขย เเขยะ เเขอ เเขอะ เเขอ เเขอะ
 เเขยว เเขอย เเขย เเขอ เเขอ
 เเขยว เเขอย เเขย เเขอ เเขอ
 ขัว ขัวะ เหว แหว ไหวะ เหวะ หอ ขัย ห้อ
 ขัว ห้อ ขัย ห้อ
 ขัว ขัว ขัว
 ห้อ ห้อ ห้อ

18/03/2565

ยัง อีก ๑๐ อักษร ผัน อย่าง นี้ เหมือน กัน

๑๑๑ เทย, เทอย, ทาย ทาว ทิว ทิว ติย ติย
 ทย ทย เทว เทว ไทย ทอย ทวย เทียว เท็ย
 เต็ย เต็ยะ เต็อ เต็อะ เทอ เทอะ ทั้ว ทั้วะ เทะ
 แทะ ไทะ เทะาะ ทอ ทัอ ทัอ ทัอ ทัอ ทัย ทัย
 ๑๑๒

๑๑๒ เทย, เทอย, ทาย ทาว ทิว ทิว ติย ติย
 ทย ทย เทว เทว ไทย ทอย ทวย เทียว เท็ย
 เต็ย เต็ยะ เต็อ เต็อะ เทอ เทอะ ทั้ว ทั้วะ เทะ
 แทะ ไทะ เทะาะ ทอ ทัอ ทัอ ทัอ ทัอ ทัย ทัย

๑๑๓ เบย, เบอย, บาย บาว บิว บิว บัย บัย
 บุย บุย เบว เบว ไบย บอย บวย เบ็ยว เบ็ย
 เบ็ย เบ็ยะ เบ็อ เบ็อะ เบอ เบอะ บั้ว บั้วะ เบะ
 แะ ไบะ เบะาะ บอ บอ บอ บอ บอ บอ บัย บัย

๑๑๔ เปย, เปอย, ปาย ปาว ปิว ปิว ปัย ปัย
 ปุย ปุย เปว เปว ไปย ปอย ปวย เป็ยว เป็ย
 เป็ย เป็ยะ เป็อ เป็อะ เปอ เปอะ ปั้ว ปั้วะ เปะ
 แปะ ไปะ เปะาะ ปอ ปอ ปอ ปอ ปอ ปอ ปัย ปัย

๑๑๕ เขย, เขอย, ขาย ขาว ขิว ขิว ฅย ฅย
 ฅย ฅย เหว แหว ไทย ฅย ฅย ฅยว ฅ็ย
 ฅ็ย ฅ็ยะ ฅ็อ ฅ็อะ เหว เหวะ ฅั้ว ฅั้วะ ฅะ
 แะ ไวะ เวะาะ ฅอ ฅอ ฅอ ฅอ ฅอ ฅอ ฅย ฅย

ก๋อ ก็อ กั๋อ กั๋อ กั๋อ กั๋อ

เกะ แกะ โกะ เกาะ กอ กั๋อ กั๋อ กั๋อ
กั๋อ กั๋อ กั๋อ
กั๋อ กั๋อ

ยัง อีก ๘ อักษร ผนัง อย่าง น เหมือน กัน

อักษร ท่า ๒๔ ตัว แจก ใน แม่ เกย, ตั้งนี้

๑ เคย, เคยย, คาย คาว คิว คิว คัย คัย
คย คย เหว แหว ไคย คอย ควย เคี้ยว เคี้ยว
เคี้ยว เคี้ยว เคี้ยว เคี้ยว เคอ เคอ คัว คัว เค
แคะ ไคะ เคะ คอ ค่อ คั๋อ คั๋อ คั๋อ

๒ เคย, เคยย, คาย คาว คิว คิว คัย คัย
คย คย เหว แหว ไคย คอย ควย เคี้ยว เคี้ยว
เคี้ยว เคี้ยว เคี้ยว เคี้ยว เคอ เคอ คัว คัว เค
แคะ ไคะ เคะ คอ ค่อ คั๋อ คั๋อ คั๋อ

๓ เขย, เขอย, ขาย ขาว ขิว ขิว ขัย ขัย
ขย ขย เหว แหว ไขย ขอย ขวย เขี้ยว เขี้ยว
เขี้ยว เขี้ยว เขี้ยว เขี้ยว เขอ เขอ ขัว ขัว เข
แคะ ไคะ เคะ คอ ค่อ ขั๋อ ขั๋อ ขั๋อ

◎ ងេយ, ងេឈយ, ងាយ ងារ ងិរ ង័រ ង័យ ង័យ
 ងុយ ងុយ ងេរ ងេរ ងៃយ ងឈយ ងើរ ងើយ
 ងើយ ងើយះ ងើរ ងើរះ ងេរ ងេរះ ង័រ ង័រះ ងេះ
 ងេះ ងៃះ ងោះ ងឈ ង័រ ង័រ ង័រ ង័យ ង័រ

◎ ឆេយ, ឆេឈយ, ឆាយ ឆារ ឆិរ ឆ័រ ឆ័យ ឆ័យ
 ឆុយ ឆុយ ឆេរ ឆេរ ឆៃយ ឆឈយ ឆើរ ឆើយ
 ឆើយ ឆើយះ ឆើរ ឆើរះ ឆេរ ឆេរះ ឆ័រ ឆ័រះ ឆេះ
 ឆេះ ឆៃះ ឆោះ ឆឈ ឆ័រ ឆ័រ ឆ័រ ឆ័យ ឆ័រ

◎ ឆេយ, ឆេឈយ, ឆាយ ឆារ ឆិរ ឆ័រ ឆ័យ ឆ័យ
 ឆុយ ឆុយ ឆេរ ឆេរ ឆៃយ ឆឈយ ឆើរ ឆើយ
 ឆើយ ឆើយះ ឆើរ ឆើរះ ឆេរ ឆេរះ ឆ័រ ឆ័រះ ឆេះ
 ឆេះ ឆៃះ ឆោះ ឆឈ ឆ័រ ឆ័រ ឆ័រ ឆ័យ ឆ័រ

◎ ឆេយ, ឆេឈយ, ឆាយ ឆារ ឆិរ ឆ័រ ឆ័យ ឆ័យ
 ឆុយ ឆុយ ឆេរ ឆេរ ឆៃយ ឆឈយ ឆើរ ឆើយ
 ឆើយ ឆើយះ ឆើរ ឆើរះ ឆេរ ឆេរះ ឆ័រ ឆ័រះ ឆេះ
 ឆេះ ឆៃះ ឆោះ ឆឈ ឆ័រ ឆ័រ ឆ័រ ឆ័យ ឆ័រ

◎ ឆេយ, ឆេឈយ, ឆាយ ឆារ ឆិរ ឆ័រ ឆ័យ ឆ័យ
 ឆុយ ឆុយ ឆេរ ឆេរ ឆៃយ ឆឈយ ឆើរ ឆើយ
 ឆើយ ឆើយះ ឆើរ ឆើរះ ឆេរ ឆេរះ ឆ័រ ឆ័រះ ឆេះ
 ឆេះ ឆៃះ ឆោះ ឆឈ ឆ័រ ឆ័រ ឆ័រ ឆ័យ ឆ័រ

๑. เทย, เทอย, ทาย ทาว ทิว ทัว ทัย ทัย
 ทุย ทุย เทว เทว ไทย ทอย ทวย เที้ยว เที้ยว
 เทย เทยะ เเทอ เเทอะ เทอ เทอะ ทัว ทัวะ เทะ
 แทะ ไทะ เทะ ทอ ท้อ ท้อ ทัย ท้อ

๒. เฌย, เฌอย, ฉาย ฉาว ฉิว ฉัว ฉัย ฉัย
 ฉุย ฉุย เฌว เฌว ไฌย ฉอย ฉวย เฌี้ยว เฌี้ยว
 เฌย เฌยะ เฌอ เฌอะ เฌอ เฌอะ ฉัว ฉัวะ เฌะ
 แฉะ ไฉะ เฉะ ฉอ ฉ้อ ฉ้อ ฉัย ฉ้อ

๓. เนย, เนอย, นาย นาว นิว นัว นัย นัย
 นุย นุย เนว เนว ไนย นอย นวย เนี้ยว เนี้ยว
 เนย เนยะ เนอ เนอะ เนอ เนอะ นัว นัวะ เนะ
 แนะ ไนะ เนะ นอ น้อ น้อ นัย น้อ

๔. เทย, เทอย, ทาย ทาว ทิว ทัว ทัย ทัย
 ทุย ทุย เทว เทว ไทย ทอย ทวย เที้ยว เที้ยว
 เทย เทยะ เเทอ เเทอะ เทอ เทอะ ทัว ทัวะ เทะ
 แทะ ไทะ เทะ ทอ ท้อ ท้อ ทัย ท้อ

๕. เขย, เขอย, ฮาย ฮาว ฮิว ฮัว ฮัย ฮัย
 ฮุย ฮุย เขว เขว ไฮย ฮอย ฮวย เขี้ยว เขี้ยว
 เขย เขยะ เขอ เขอะ เขอ เขอะ ฮัว ฮัวะ เขะ
 แหะ ไหะ เหาะ ฮอ ฮ้อ ฮ้อ ฮัย ฮ้อ

๑ เนย, เนอຍ, นาย นาว นัว น้อย นัย นี่ย
 นุย นุย เนว แนว โนย นอย นวย เนี้ยว เนื้อย
 เนี้ย เนี้ยะ - เนื้อ เนื้อะ เนอ เนอะ นัว นัวะ เนะ
 เนะ โนะ เนาะ นอ น้อ น้อย นัย นื้อ

๒ เพย, เพอຍ, พาย พาว พิ้ว พิ้ว พี้ย พี้ย
 พุย พุย เพว แหว โปย พอย พวย เพี้ยว เพื้อย
 เพี้ย เพี้ยะ - เพื่อ เพื้อะ เพอ เพอะ พัว พัวะ เพะ
 เพะ โปะ เพาะ พอ ป้อ พ้อ พี้ย พื่อ

๓ เพ้ย, เพอຍ, ฟาย ฟาว ฟิ้ว ฟิ้ว ฟี้ย ฟี้ย
 ฟุย ฟุย เฟว แหว โฟย ฟอย ฟวย เฟี้ยว เฟื้อย
 เฟี้ย เฟี้ยะ - เฟื่อ เฟื้อะ เฟอ เฟอะ ฟัว ฟัวะ เฟะ
 เฟะ โฝะ เฟาะ ฟอ ฟ้อ ฟ้อ ฟี้ย ฟื่อ

๔ เกย, เกอຍ, ภาย ภาว ภูว ภูว ภูย ภูย
 ภูย ภูย เกว แกว ไภย ภอย ภวย เกี้ยว เกื้อย
 เกี้ย เกี้ยะ - เกื่อ เกื้อะ เกอ เกอะ ภูว ภูวะ เกะ
 เกะ โกะ เกาะ ภูอ ภู้อ ภู้อ ภูย ภูื่อ

๕ เมย, เมอຍ, มาย มาว มิว มิว มัย มัย
 มุย มุย เมว แหว โมย มอย มวย เมี้ยว เมื้อย
 เมี้ย เมี้ยะ - เมื่อ เมื้อะ เมอ เมอะ มัว มัวะ เมะ
 เมะ โมะ เมาะ มอ ม้อ ม้อ มัย มื่อ

๑) เขย, เขยขย, ขาย ขาว ขิว ขัว ขุ่ม ขุย
 ขุย ขุ่ม เขว แหว ไขย ขอขย ขวขย เขี้ยว เข็ชย
 เข็ชย เข็ชยะ เข็ช เข็ชชะ เขช เขชชะ ขัว ขัวชะ เขะ
 แหะ ไหะ เขาะ ขช ขชชะ ขั๊ ขั๊ชะ ขั๊ ขั๊ชะ ขั๊

๒) เวย, เวชย, รวย รวาว วิว วิ้ว วิ้ย วิ้ย
 รุย รุย เวว แรว ไวย รชย รวขย เวี้ยว เว็ชย
 เว็ชย เว็ชยะ เว็ช เว็ชชะ เวช เวชชะ วิ้ว วิ้วชะ เวะ
 แวะ ไวะ เวาะ รช รชชะ วิ๊ วิ๊ชะ วิ๊ วิ๊ชะ วิ๊

๓) เดย, เดชย, ถาย ถาว ถิว ถิ้ว ถ็ย ถ็ย
 ดุย ดุย เดว แดว ไดย ดชย ดวขย เดี้ยว เด็ชย
 เด็ชย เด็ชยะ เด็ช เด็ชชะ เดช เดชชะ ถ้ว ถ้วชะ เดะ
 แดะ ไดะ เดาะ ดช ดชชะ ถั๊ ถั๊ชะ ถั๊ ถั๊ชะ ถั๊

๔) เวย, เวชย, วาย วาว วิว วิ้ว วิ้ย วิ้ย
 วุย วุย เวว แหว ไวย วชย ววขย เวี้ยว เว็ชย
 เว็ชย เว็ชยะ เว็ช เว็ชชะ เวช เวชชะ วิ้ว วิ้วชะ เวะ
 แวะ ไวะ เวาะ วช วชชะ วิ๊ วิ๊ชะ วิ๊ วิ๊ชะ วิ๊

๕) เพย, เพชย, พาย พาว พิ้ว พิ้ว พิ้ย พิ้ย
 พุย พุย เพว แพว ไพาย พชย พวขย เพี้ยว เพ็ชย
 เพ็ชย เพ็ชยะ เพ็ช เพ็ชชะ เพช เพชชะ พิ้ว พิ้วชะ เพะ
 แพะ ไพะ เพาะ พช พชชะ พิ๊ พิ๊ชะ พิ๊ พิ๊ชะ พิ๊

๐ เเฮย, เเฮอຍ, ฮาย ฮาว ฮิว ฮิว ฮึบ ฮึบ
 ฮย ฮย เฮว แหว โฮย ฮอย ฮวย เฮ็ว เฮ็ย
 เฮ็ย เฮ็ยะ เฮื่อ เฮ็ยะ เเฮอ เเฮอะ ฮัว ฮัวะ เเฮะ
 แหะ โหะ เหาะ ฮอ ฮ่อ ฮ้อ ฮัย ฮือ

๐ อักษรคำแม่ เกย, ผันด้วยไม้ ๒ ใต้ยกแต่ตัวที่มี
 วิสัญชนะนี้, คำสั้นเป็นคำตาย ๘ คำ คือ เค็ยะ, เค็อะ,
 เค็อะ, คัวะ, เคะ, แคะ, โคะ, เคะ, นอกนั้นผันอักษร
 ตรีตัวหนึ่งเป็น ๓ คำ ดังนี้

๐ เคย เคยย เคยย เคยย คาย ค้าย คาว ค้าว
 เคย เคยย คาย ค้าว
 คิว คิว คิว คิว คึย คึย คึย คึย
 คิว คิว คึย คึย
 คุย คุย คุย คุย เคว เคว แคว แคว
 คุย คุย เคว แคว
 ไคย ไค้ย คอย คอย ควย ค้วย เค็ว เค็ว
 ไคย คอย ค้วย เค็ว
 เค็ย เค็ย เค็ย เค็ยะ เค็ยะ เค็ยะ เค็ยะ เค็ย เค็ยะ
 เค็ย เค็ย เค็ย เค็ย

คว คว ควะ เคะ แคะ โคะ เคะ คอ ค้อ

คว

ค้อ

คย คย คอ คอ

คย

คอ

ยัง อีก ๒๓ อักษร ผนัง อย่าง นี้ เหมือน กัน

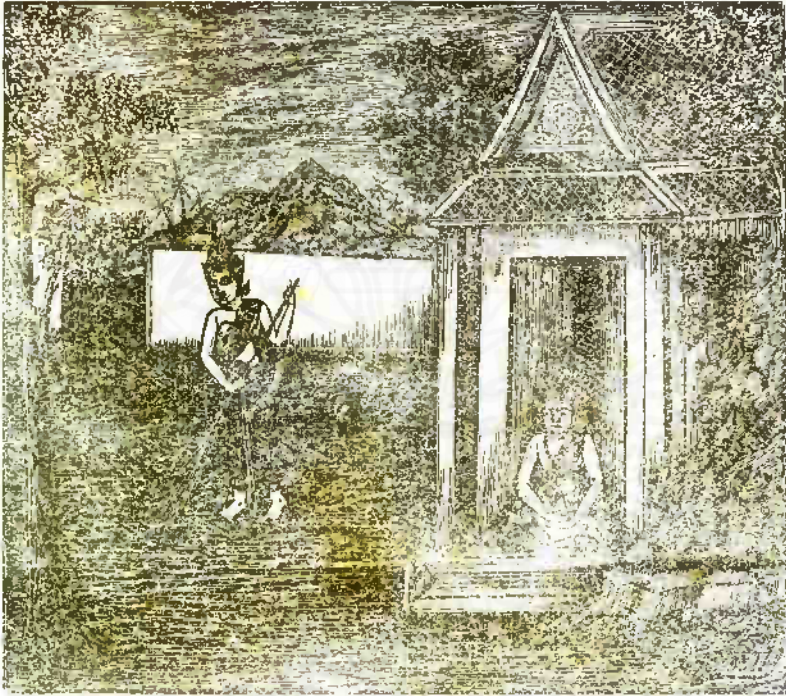
๑ แม่เกย, ซึ่งแจกมานี้ก็เป็นแบบอย่างหนึ่ง, ยังอีกแบบ
หนึ่งนั้น มี นฤคหิต, แทน มอ, แทนงอ, และมี รอ หัน, ออก
สำเนียงแม่กม, แม่เกย, คือ กุ, กรวม, กรร, อยู่ข้างท้าย ดังนี้

๑ เกย, เกอย, กาย กาว กิว กี้ย กี้ย
กย กย เกว แกว โกย กอย กวย เกี้ยว เกือบ
เกีย เกียะ เกือ เกือะ เกอ เกือะ กัว กัวะ เคะ
แคะ โคะ เคะะ กู กรวม กรร กอ ก้อ ก้อ กัย ก้อ
แจก ดังนี้ ทุก อักษร ทั้ง ๓ หมู่ ทิ้งไป

ต่อไปนี้ คำ กลอน สำหรับ อ่าน เทียบ ใน แม่ เกย

๑ ฉบับ ๑๖ ๑ ชั้นเกยเคยกล่าวทั่วไทย, พังกรรมน้ำใจ,
เลื่อมใสศรัทธา กล่าวหาญ. ๑ เห็นไภโยใน ชั้นธสันตยาน, ตัด
ห้วง บ่วง มาร, สำราญสำเร็จ เมตตา. ๑ สอง องค์ ทรง หนึ่ง
พยัคชา, จตจิม กติบ ชะฎา, รักษา คัด ถือ ฤกษ์. ๑ เข้า คำ ทำ

กัจจพิณ, กองกุนท้อคค, เป็นที่บูชาถาวร. ๑ ประดิษฐาน
ที่บรรจู่สุวรรณ, เอนองค์ลงนอน, เหนือชอนเขนยเกยเคี้ยว.
๑ คำเข้าเขากรวดกวาดเตียน, เหนือยยากพากเพียร,

เวียนธรรมบำเพ็ญเคร่งครั้น. ๑ สำเร็จเสร็จได้ไปสวรรค์,
เสวยสุขทุกวัน, นานนับก็ใกล้โพธิ์พุทธันดร. ๑ ภูมราการุญ
สุนทร, ไร่หวังสังสอน, เต็กช่อนอันเยาว์เล่าเวียน, ก ข
ก กา ว่าเวียน, หนนุ้ยค้อยเพียร, อานเขินผสมกม เกย.
๑ ระวังตัวกลัวครุหนุเฮย, ไม้เรียวเจียวเหวย, กุเคยเข็ด
หลายชวาบเขี้ยว. ๑ หน้หวดปอดสลับแปลบเสียว, หยิก

ซ้ำซ้ำเขี้ยว, อย่าเขี้ยวเล่นหลงจงจำ. ๑ บอกรู้ให้ทราบ
บาปกรรม, เรียงเรียบเทียบท่า, แนะนำให้เจ้าเขาบุญ, เศษ
พระมหากาญ, ใครเห็นเป็นคุณ, แบ่งบุญให้เราเจ้าเอย.

คำตายใน แม่ เกย

อักษรสูง, กับ อักษรต่ำ, เสียงต่าง กันดังนี้

เทียบ	ทะแหมะ	ชะ	เท่า	นี้	เถอะ	ปี่	เถาะ	หัก	ตั้ง	เฆาะ
พวก	จั้น	แคะ	ทำ	เถอะ	เทอะ	ปุ่น	กะ	เฆาะ	ปลุก	เฆาะ
เฆาะ	แฉะ	เทียบ	แสะ	สู้บ	เสาะ	หั่ว	เวระ	แหะ		
เสียง	แพะ	เอา	เสียม	ชะ	น้ำ	เฆาะ	ไป	สิ	แสะ	

๑ อักษรต่ำ ที่มีตัว ห, นำขึ้นเป็นเสียงสูง, เป็นคำตาย
ใน แม่ เกย, เสียงต่าง กัน, กับ อักษรต่ำ ตาม ปกติ ดังนี้

ชวาน	เฆาะ	พุด	กะ	แหนะ	เอา	ไป	แหมะ	ไว้	งาม	แหมะ
ผล	เฆาะ	ช่วย	นำ	แนะ	เอา	ไป	แมะ	ไว้	เฆาะ	เฆาะ
เคี้ยว	เหยอะ	ทำ	ห่า	แหยะ	เอา	น้ำ	เหยะ	หั่ว	เวระ	แหะ
ห่า	เออะ	แยก	แยะ	เขี้ย	เฆาะ	ถั่ว	แระ			
จิ่ง	เฆาะ	ทำ	เหาะ	แหละ	เปาะ	เหาะ	ผ่า	แหวะ		
ถั่ว	เวระ	เทียบ	เต็ม	แคะ	ลอด	เฆาะ	เวียน	แคะ		

ดังนี้ เป็น ต้น เป็น ตัวอย่าง, คำตาย อักษร กลาง ต่าง กัน,

ด้วยไม^๗ ทุๆ คำ ว่า

อาแป๊ะ	} ร้องเอ๊ะ }	} เป็น คั้น.
อแป๊ะ		

คำที่ท่านนักปราชญ์ให้ ไช ๗๒ คอ

กุศล	ว่า บุญ	พิเศศ	ว่า แปลก ตื่นัก
คาบศ	ว่า ฤๅษี	ไพศาช	ว่า เตือน ทก
ทศ	ว่า สิบ	พิศม์	ว่า พิศม์ ๒ เป็น คั้น
ปศิวา		ภิศก	ว่า รต น้ำ ลง
ปัสาจ	ว่า อสุรกาย	ยศ	ว่า ยศธา คักตี
ประกาศ	ว่า สำแดง	วิศมี	ว่า รุ่ง เรือง
ประเทศ	ว่า ที่	๗๒ คอ	บอก พวก ๗๒ คอ
ศาลา	ว่า โรง อาไศรย	ศุทธธา	
ศาโรช	ว่า ถอง เกสร	โศก	ว่า เศร้าใจ
ศิวาจารย์	ว่า อาจารย์ เกษม	เศิก	ว่า เศริตไป
ศิริ	ว่า ศรี แสง	ศัทรู	ว่า บ้างจามิตร
ศิขร	ว่า หงอนว่า ชงอน	ศรพิธา	ว่า เชื่อใน บุญ
ศวี	ว่า ผิว พรรณ	โศทร	ว่า ชอง หู
ศุติ	ว่า พระ อิศวร	เศรมฐี	ว่า คน มี ทรัพย์ มาก
ศัพศ	ว่า ๑๒๕	ศัพท	ว่า เสี่ยง
ศศิขร	ว่า ดวง จันทร์	ศีล	ว่า ศีล

คำที่ท่านนักปราชญ์ให้ใช้ คอ คอ

ศฤงฆาร	ว่า ทวิพจน์บริวาร	ศุข	ว่า ความศุขสบาย
อาศรวไพเกษย	ว่า อาสะวะสัน	อากาศ	ว่า เวหา
ศักดิ์	ว่า ยศ ศักดิ์	อาศรม	ว่า กุฎี
ศุก	ว่างามว่าดี	อัสวา	ว่าม้า

๑ ข้ำขอประกอบอักษร แดลง, สรวพากย์ วาที,
 นานา วุโตะไทย วจ้, นาม ศัพท์ เสรีจ การ.

ศ

๑ ไพศาช ศิขร พิเศศ,	แด ศัพท์ ศิวทัธา,
ศัตรุ แด ศุข ศุทธธา,	ศรวไพเกษย รัศมี.
๑ อาศรม คีล ปศิวา,	ศร โสทรศ เศษฐี,
อากาศ พิศม์ ศุล์,	ยศ ศักดิ์ อัสวา.
๑ โศพศ พิเศศ แด บีสัจ,	แด กุศล ศาลา,
เคิก ศรี ศรบง แด ศิวา,	ทศ ศุก ศฤงฆาร.
๑ ศาโรช โศก แด ประเทศ,	ศศิธร ประภาศ มาร,
คอ คอ นี้ ปราชญ์ผู้ชำนาญ,	ธ ประกอบ ณ วาที.

คำที่ท่านนักปราชญ์ให้ใช้ ษอ ษอ

กษัตริย์	ว่า เป็นใหญ่ในเขตรัแดน	ภิกษุ	ว่า คน บวช
กฤษณ	ว่า เป็น ชื่อ กษัตริย์	ภุษา	ว่า ผ้า

คำที่ ท่าน นักปราชญ์ ไท ไช้ ษอ บอ

เกษ	ว่า ฌม	มหิษ	ว่า มเหสี
เขษม	ว่า ศุข สบาย	มหิษ	ว่า เป็นใหญ่
จักษุ	ว่า ตา	ยักษ	ว่า ยักษ์ กิน คน เป็น
โทษ	ว่า โทษ ผิด	ฤษี	ว่า ตาบศ
มนุษย์	ว่า คน	รัษ	ว่า รักใคร่
บุษบา	ว่า ดอกไม้	รากษษ	ว่า ผู้เสีย
บุษยา	ว่า ชาว	ฤษ	ว่า ดาว ชน มา
บุรุษ	ว่า ผู้ชาย	ษตรี	ว่า นาง
บั๊กษี	ว่า นก	โอรภาษ	ว่า สว่าง
พฤกษา	ว่า ต้นไม้	อักษร	ว่า ตัว ทนงสี่

ษ

- ๑ บุษยา แล กฤษณ แล ฤษ, เขษม กษตรีษ ษตรี,
โอรภาษ จักษุ มหิษ, รัษ โทษ ฤษา.
- ๑ อักษร รากษษ แล ยักษ, แล เกษ บุษบา,
พฤกษา ฤษี บุรุษ มา, นุษย์ ภิกษุ เหาะ ทรรษ.
- ๑ บักษี มหิษ แล ผู้ ปราชญ์, ษ ก็ ผูก เป็น เชอง ฉันท์,
สิบสี่ นาม คือ วรรณ, ตติลล โดย หมาย.
- ๑ สบ ศัพท์ กล่าว นิยมไว้, บมิตลลศ บมิตลล คลลล,
เพื่อให้ มหาชน ทงหลาย, ผู้ จะ อ่าน จะ เขียน ตาม.

๐ สอ ดอ และ ศอ คอ อัก ขอ บอ, ประกาศ ทั้งสาม,
 พิเศษ จำแนก ลักษณะ นาม, ประเภท ภาษา.
 คำ ที่ ท่าน นักปราชญ์ ให้ ใช้ สอ ดอ.

เกสร	ว่า เกสร ดอกไม้	สนม	ว่า นาง ใน
สรวเพชญ์	ว่า รู้ ทั้งปวง	สมาธิ	ว่า จิต รมัน
โกศุมภ์	ว่า ดอกไม้	สมาคม	ว่า คบ หา กัน
ตุลิต	ว่า ชั้น ตูลิต	สมรรถ	
ตรีศ	ว่า ตำรับ ว่า พุท	สมุท	ว่า ทะเล หลวง
ประเสวชฐ	ว่า เลิศ ถ้ำ	สมร	ว่า ที่ รบ พุ่ง
ปราสาท	ว่า เรือน ยอด	เสมอ	ว่า เท่า กัน
พัสดุ	ว่า ของ	สละ	ว่า ละ เลี้ยว
แพศย์	ว่า หมอ ยา	สถยณ	ว่า สว่าง
นมัสการ	ว่า น้อม ไหว้	สวัสติ	ว่า สวัสติ มงคล
สอ ดอ บอ ก พว ก สอ ดอ		เสวต	ว่า สี ขาว
สาคร	ว่า แม่น้ำ ว่า น้ำ	เสวย รมย์	ว่า เสพย์ ที่ ยินดี
สารถิ	ว่า นาย รถ	สวรค์	ว่า สุกติ
สาธ	ว่า ดี	สหสัมพันธ์	ว่า มี ความ พันธ์ หนึ่ง
สี่ปราช	ว่า ราชนี สี่ หีบ ัญญา	สงกรานต์	ว่า ย่าง ไป
สุรา	ว่า น้ำ เหล้า	สงฆ์	ว่า พระ สงฆ์
สุรสีทธิ	ว่า สำ เร็จ ยิ่ง	สงสาร	ว่า ที่ วง เวียน

คำที่ ท่าน นักปราชญ์ ให้ ใช้ สอ สอ

สุรางค์	ว่า นาง เทวดา	สังหาร	ว่า ฆาตญ์
สุภาพ	ว่า สุภาพ ไม่เย่อหยิ่ง	สังข์	ว่า สังข์ เป็นชาติ หอย
สุริย	ว่า ดวงอาทิตย์	สังข์	ว่า คน ฮาวี
โสภ	ว่า งาม	สังข์	ว่า ความจริง
เสาร์	ว่า วัน ๗	สังข์	ว่า ตัว เตี้ยว ฉาน
ศุภ	ว่า นิ่ง อยู่	สังข์	ว่า พระ ธรรม
ศุภ	ว่า ตรี บัง	สังข์	ว่า คัมภีร์
เสด็จ	ว่า ท่าน ว่า ไป	สังข์	ว่า หนาว
สถาน	ว่า ที่ ของ ตัว	สังข์	ว่า แล้ง
สนุก	ว่า ความ รื่น เริง	สังข์	ว่า การ แล้ง
โส	ว่า สาย ว่า เส้น	สังข์	ว่า สมควร
สรรพ	ว่า รู้ สิ่ง ทั้ง ปวง	สังข์	ว่า มี ฤทธิ์ พร้อม
สรรพ	ว่า ทั้ง ปวง	สังข์	ว่า เป็น คู่ สูง ยิ่ง
สิน	ว่า ทรัพย์	สังข์	ว่า เต็ม พร้อม
สุนทร	ว่า กล่า ว ดี	สังข์	ว่า ของ ความ ถึง พร้อม
แสน	ว่า แสน เป็น สิบ หมื่น	สังข์	ว่า มี ฤทธิ์ พร้อม
สข	ว่า พบ	สังข์	ว่า หญิง งาม
สปีปะ	ว่า งู	สังข์	ว่า หญิง แพศยา

- ๑ สรรพเพชญ์ สัทธรรม แด่ สงฆ์, ประเสวอฐู แก่นสาว,
- ตบ ตูทร ตดับ นิ แด่ สังกหาว, แด่ แพสย สัตยา.
- ๑ ไก่สุ่มภัก เกสร สมบัติ, แด่ สวสัทธิโสภา,
- เสาว สุริย สวรรค์ แด่ สุวา, สุรสิทธิ สมภาร.
- ๑ สมเด็จพระ สหสังฆนิ์ เสมอ, สี่ที่ปราช สงกวานต์,
- สมฤทธิ สมานิ ตบ สถาน, สุภาพ สุนทร.
- ๑ สมบูรณ์ สาศกร แด่ สนิ, ฐ สมุทธ สม สมร,
- สวภี สมรวรณ แด่ สดอน, แด่ ทวีต สดะ สมาคม,
- เสร็จ เสด็จ สังฆ พัสตุ, ศุสิต เสวก เสวย รมย์,
- ปราวาสท สาทร สัตว์ สัม, นัก นิสา ฐ สงสาร.
- ๑ แสน สนุก สุรางค์ สาว สนม, แด่ ศุสดี สไตคนมัสการ,
- สอ สอ ทั้งปวง บริหาร, ประเภท นานา.

- ๑ คำ, พระ ภริภักขิต ท้าย อมรา, ทั้น เฮย,
- กลอน, ท่าน รัง รงนา, แนะไว้,
- สอน, พวก ตรุณ ทา, รก ร่า, เรียน เฮย,
- เด็ก, ขยา ตุ หมัน ให้, เร่ง รู้ ดู จำ.

๑ ^{18๕๗}อันที่นี้ ข้า ขอ กล่าว, ให้ เนื่อง เรื่อง รว, วิถี นับ
 ศัพท์ สังขยา. ๑ เด็ก เขย เจ้า ึง คึกษา, ทำหับ นับ รว, ึง

วักระทุทนต์. ๑ ทำสองหนเป็นสิบตั้ง, สิบสองหนนับ,
 ว่ายี่สิบ อย่าสงไสย. ๑ สิบสามหนเป็นต้นไป, ท่าน
 เรียกชื่อไว้, สามสิบสี่สิบตามกัน. ๑ สิบสิบหนเป็น
 ร้อยพลัน, สิบร้อยเป็นพัน, สิบพันเป็นหมื่นหนึ่งนา.
 ๑ สิบหมื่นเป็นแสนหนึ่งหนา, สิบแสนท่านว่า, เป็น
 ล้านหนึ่งพึงจำไว้. ๑ สิบล้านนี้เป็นโกฏิไชว์, ร้อย
 แสนโกฏิไป, เป็นปะโกฏิหนึ่งตามมี. ๑ ร้อยแสน
 ปะโกฏินี้, เป็นโกฏิปะโกฏิ, พึ่งกำหนดอย่าคลาศคลา.
 ๑ ร้อยแสนโกฏิปะโกฏิหนา, ท่านเรียกชื่อมา, ว่า
 เป็นนะหุตหนึ่งไป. ๑ ร้อยแสนนะหุตนี้ไชว์, ท่าน
 เรียกชื่อไว้, ว่าเป็นนินนะหุตนา. ๑ ร้อยแสนนินนะหุต
 หนา, ได้นามตามมา, ว่าอะโฆภินีหนึ่งมี. ๑ ร้อย
 แสนอะโฆภินี, ได้นามตามมี, ว่าพินธุอินหนึ่งนา.
 ๑ ร้อยแสนพินธุอินหนึ่งหนา, ท่านเรียกกันมา, ว่า
 อัพพุทพึ่งจำไว้. ๑ ร้อยแสนอัพพุทไชว์, ได้นามตาม
 ใต้, ว่านิรพพุทหนึ่งนา. ๑ ร้อยแสนนิรพพุทหนา,
 ท่านเรียกชื่อมา, ว่าอะหะหะตามมี. ๑ ร้อยแสน
 อะหะหะนี้, มีนามตามที่, ว่าอะพะพะหนึ่งนา. ๑ ร้อย
 แสนอะพะพะนินหนา, ท่านเรียกกันมา, ว่าอะฏะฏะ
 ตามมี. ๑ ร้อยแสนอะฏะฏะนี้, มีนามตามที่, ว่า

โสคันติกะ หนึ่งนา. ๑ ร้อย แสน โสคันติกะ หนา, ท่าน
 เรียก ชื่อว่า, เปน กมุท อัน หนึ่งไป. ๑ ร้อย แสน กมุท
 นั้น ไชร์, มีนาม ตาม ไชร์, ว่า บุณฑริก หนึ่งแน่. ๑ ร้อย
 แสน บุณฑริก แท้, ท่าน เรียก กัน แด, ว่า เปน ปทุม หนึ่ง
 ไป. ๑ ร้อย แสน ปทุม นั้น ไชร์, ท่าน ตั้ง ชื่อไว้, ว่า
 กระถานะ อัน หนึ่งนา. ๑ ร้อย แสน กระถานะ นั้น หนา, ท่าน
 เรียก กัน มา, ว่า มหา กระถานะ หนึ่งไป. ๑ ร้อย แสน
 มหา กระถานะ นั้น ไชร์, เปน อะสง ไชย, คือ เหลือ จะ นับ
 พรรณา. ๑ อนึ่ง ลำดับ ที่ นับ มา, ผิด จาก เทศนา, ของ
 พระ ชิโน วาที. ๑ ลำดับ เทศนา ดัง นี้, นิรพพุทมี, แล้ว
 อะพะพะ, อะฆะฆะมา. ๑ อะหะหะ, กะมุทา, โสคันติกะ,
 แล้ว อุปปะตะ บุณฑริก นี้, ปทุมะกระถานะ ตาม ที่, จึง รู้
 วิถี, แล้ว สังกะธ กำหนด แด. ๑ แต่ ร้อย ถึง โกฎี้ นี้ แท้,
 เอา สิบ คุณ แน่, เว้ง รู้ หนา อย่า หลง ใหล, แต่ โกฎี้ ถึง
 อะสง ไชย, เอา ร้อย แสน ไชร์, เว้ง คุณ เข้า อย่า ถ่ม แด,
 อนึ่ง โสค นับ มี สาม แท้, นับ ด้วย วัด แด, ด้วย ดวง ด้วย
 ชั่ง เปน ตาม. ๑ โยชน์ หนึ่ง สี่ ร้อย เส้น ตาม, เส้น หนึ่ง
 โดย ความ, ยี่สิบ วา อย่า สง ไชย, วา หนึ่ง สี่ ศอก บอก
 ไว้, ศอก หนึ่ง ท่าน ไชร์, สอง คืบ ไชร์ ตาม มี มา. ๑ คืบ
 หนึ่ง สิบสอง นิ้ว หนา, นิ้ว หนึ่ง ท่าน ว่า, สี่ กระเบียด จง

จำเอา. ๑ กระเบียดหนึ่งสองเมล็ดเข้า, เมล็ดเข้าหนึ่ง
 เล้า, แปดตัวหาจรูรา. ๑ ตัวหาหนึ่งนั้นท่านว่า,
 แปดไขหาหนา, ไขหาหนึ่งแปดเส้นผม. ๑ เส้นผม
 หนึ่งนั้นนิม, แปดขุดต้ม, ขุดหนึ่งแปดอณูนา. ๑ อณู
 หนึ่งพึงรูหนา, ท่านใช้กันมา, ว่าแปดประมาณแล.
 ๑ หนึ่งนานับโตยกวางแท้, ยึดบวาแล, ยาวยึดบวา
 เปนไร. ๑ ถ้าโตยกวางห้าวาไป, ยาวเส้นหนึ่งไขว้,
 เปนงานหนึ่งพึงจดจำ. ๑ สิ่งงานท่านประสมทำ, เปน
 ไรหนึ่งกำ, ทนตไวให้ติดตั้งว่ามา. ๑ ไม่นำกว้างศอก
 หนึ่งหนา, ยาวยึดหกวา, เปนยกหนึ่งพึงจำไว้. ๑ นับ
 ด้วยวัดอย่างนี้ไขว้, นับด้วยดวงไป, จงนับใช้ตั้งนี้นา.
 ๑ เข้าแถวณหนึ่งนั้นท่านว่า, ห้าตะด้อมหนา, ตะด้อม
 หนึ่งยึดสิบสี่. ๑ สี่หนึ่งยึดสิบทนานซัด, ทนานหนึ่ง
 สังกัด, สองจึงออนจงจำไว้. ๑ จึงออนหนึ่งสี่กำมือใต้,
 กำมือหนึ่งไขว้, สี่ใจมือตามมีมา. ๑ ใจมือหนึ่งนั้น
 ท่านว่า, ร้อยเมล็ดเข้าหนา, นับด้วยดวงเพียงนี้แล.
 ๑ ทองภาวหนึ่งแท้, ยึดสิบตุตแน่, ตุตหนึ่งยึดสิบขังนา.
 ๑ ขังหนึ่งยึดสิบคำตั้งหนา, คำตั้งหนึ่งวา, สี่บาทถ้วน
 จงจำไว้. ๑ บาทหนึ่งสี่ตั้งไทย, ตั้งหนึ่งท่านใช้,
 สองเพียงจงจำไว้มา, เพียงหนึ่งนั้นสี่ไพหนา, ไพหนึ่ง

ท่านว่า, สองกล่าจงจำไว้. ๑ กล่าหนึ่ง สองกล่อม
 ตามใช้, กล่อมหนึ่งลงไป, สองเมล็ดเข้าตามมีมา.
 ๑ อันนั้นบัก้วยซ้งหนา, จงเร่งศึกษา, เปนสามประการ
 วิถี. ๑ หนึ่งโศกบีตามซ็อมมี, อยู่สิบสองปี, นับชวดเป
 ต้นไปนา. ๑ ปีชวดชื่อเปนหนูหนา, ปีฉลุโคนา, ปี
 ชานเปนเสือกั่วไพร. ๑ ปีเถาะเปนกระท่ายไชร, มะโรง
 งูใหญ่, มะเส็งงูเล็กแลนา. ๑ มะเมียเปนซ็อมมิงม้า,
 มะแมแพะหนา, วอกว่าสิง, ระกาไก่. ๑ จอสุนัขช,
 กุนหมูไชร, สิบสองปีได้, โดนนิยมตั้งกล่าวมา. ๑ ปี
 หนึ่งสิบสองเดือนหนา, สิบสามบ้างวา, นับเดือนห้าเป
 ต้นไป. ๑ แล้วเดือนหกเดือนเจ็ดไชร, เดือนแปดเก้าไป,
 เดือนสิบเดือนสิบเอ็ดมา. ๑ เดือนสิบสองเดือนอ้ายหนา,
 เดือนยี่สามมา, เดือนสี่เปนสิบสองไป. ๑ ปีไคชะริกะมาศ
 ไล่, เดือนเข้าอีกไชร, บันั้นสิบสามเดือนนา. ๑ เดือน
 หนึ่งนั้นสองบักษหนา, คือข้างชันมา, ข้างแรมเปสอง
 บักษไป. ๑ ข้างชันสิบห้าวันได้, ข้างแรมท่านใช้, สิบห้า
 สิบสี่วันบ้าง. ๑ เดือนโตเปนเดือนขาดค่าง, ข้างแรม
 ท่านวาง, สิบสี่วันตามวิไสย. ๑ เพราะตั้งนี้เดือนถ้วน
 ได้, วันสามสิบไป, เดือนขาดยี่สิบเก้าวัน. ๑ เดือนหก
 ถ้วนเดือนห้าั้น, เปนเดือนขาดพลัน. ทั้งสิบสองเดือน

เปลี่ยนไป. ๑ จึงมีเดือนถ้วนหกเดือนไต, เดือนขาดเล่า
 ไซร์, ก็ได้หกเดือนเหมือนกัน. ๑ ถ้ามีอะธิกะมาศนั้น,
 เดือนแปดสองบั้น, เดือนถ้วนจึงเป็นเจ็ดนา. ๑ วันมี
 ชื่อเจ็ดวันหนา, วันอาทิตย์มา, วันจันทร์, วันอังคารนี้.
 ๑ วันพุธ, วันพฤหัสบดี, วันศุกร์ศักดิ์ศรี, วันเสาร์,
 ครบเสาร์เจ็ดวัน. กลางวัน กลางคืนควบกัน. ท่านนับ
 เป็นวัน, หนึ่งควรจะได้ใจจำ. วันหนึ่งนั้น แดะยามย่ำ,
 กลางวันท่านกำ, หนตไว้ว่าสี่ยามมี. ๑ กลางคืนก็นับ
 ยามสี่, วันกับราตรี, จึงเป็นแดะยามตามใช้. ๑ ยาม
 หนึ่งตามนาฬิกาไซร์, นาฬิกาท่านใช้, กลางวันท่านเรียก
 ว่าโมงนา. ๑ กลางคืนเรียกว่าทุ่มหนา, นาฬิกาหนึ่ง
 รา, ได้สิบบาทท่านบอกไว้, บาทหนึ่งสี่นาทไทย, นาท
 หนึ่งไต, สิบห้าเพ็ชชะนาท, เพ็ชชะนาทหนึ่งนี้, หกปราวณ
 ค่วยดี, ปราวณหนึ่งสิบอักษรไซร์. ๑ ปีหนึ่งนับวันไต,
 สามร้อยวันไป, กับห้าสิบสี่วันวาร. ๑ ปีไตท่านเพิ่ม
 วันกาล, เป็นอะธิกะวาร, เพิ่มเข้าอีกวันหนึ่งนา. ๑ ปี
 นี้วันสามร้อยหนา, กับห้าสิบห้าวัน, ตามที่โลกยิน
 ยต, ถ้าปีมีอะธิกะมาศปณ, เดือนแปดสองหน. ปีนี้มี
 วันมาก ๑๘๐๓/๒๖๕ ๑ นับวันได้สามร้อยหนา, กับแปดสิบห้า
 วันยิ่ง, ตามโหรนิยมไว้. ๑ อนึ่งฤกษ์มีสามไซร์, คือเหมันต์

ไป, คิมหันต์, วัสสทานะนา. ๑ เดือนสิบสองแต่แรมมา,
เดือนสี่เพ็ญหนา, สี่เดือนนี้ชื่อเหมันต์. ๑ แต่แรมเดือน
สี่จันวัน, เพ็ญเดือนแปดนั้น, สี่เดือนนี้คิมหันต์หนา.
๑ แรมคำหนึ่งเดือนแปดมา, ถึงเพ็ญวาราว, ะทิจิกระมาศ
จรรู. ๑ สี่เดือนถ้วนวัสสทานะฤตุ, แบบโหรเป็นครู, ว่า
ตามสะคีโคจร. ๑ ทิศแปดบันโดยนามกร, คือทิศบูรพ์
ก่อน, เป็นทิศตวันออกนา. ๑ แล้วอากาศณัยทิศา, ทักษิณ
นั้นนา, เป็นทิศข้างใต้ตามมี. ๑ แล้วต่อไปทิศหรัตี, จึง
ประจิมนี้, เป็นทิศตวันตกนา. ๑ แล้วจึงทิศพายัพมา,
ทิศอุตรวา, เป็นทิศด้านเหนือจงจำ. ๑ แล้วจึงทิศอิสาน
ล่ำ, เหนียกให้แม่นยำ, บันทิศแปดทิศคงตรง.

อิสาน	บูรพ์	อากาศณัย
อุตร	ทิศ	ทักษิณ
พายัพ	ประจิม	หรัตี

๑๐๕

๑	๑๓	๒๕	๖๑	๑๐๑	๑๐๐๐๐๐
๒	๑๔	๓๐	๗๐	๑๐๒	๑๐๐๐๐๐๐
๓	๑๕	๓๑	๗๑	๑๐๓	๑๐๐๐๐๐๐๐
๔	๑๖	๓๒	๘๐	๑๐๔	
๕	๑๗	๓๓	๘๑	๑๐๕	นับตั้งแต่สูญ.
๖	๑๘	๓๔	๙๐	๑๐๖	<u>ข้างท้ายไปตั้งนี้.</u>
๗	๑๙	๓๕	๙๑	๑๐๗	หน่วย, สิบ,
๘	๒๐	๔๐	๙๒	๑๐๘	ร้อย, พัน,
๙	๒๑	๔๑	๙๓	๑๐๙	หมื่น, แสน,
๑๐	๒๒	๕๐	๙๔	๑๑๐	ล้าน, โกฏิ.
๑๑	๒๓	๕๑	๙๕	๑๐๐๐	
๑๒	๒๔	๖๐	๑๐๐	๑๐๐๐๐	

๑ แต่ร้อย ถึงโกฏิใช้
 โกฏิทราบ อสงไขย สูญ
 ร้อย แสน เร่งคุณ กุล
 ลักษณะนี้

สิบ คุณ
 เหล่านี้
 เกิด พ่อ
 ชองให้ปราชญ์เห็น

เป็น ซึ้ง ตั่ง ทำตั้ง สาม บาท สอง ตตั้ง เฟื่อง สอง ไฟ

๑ ทำตั้ง บน เฟื่อง อยู่,
 บาท ใต้ บน ตตั้ง ตรา,
 ไฟ ต่าง ซึ้ง บน กา,
 ตัน คุร ตาม คุร ย้าย,

หน กา, นำ นา,
 คุร ทั้ย,
 บน อยู่, กตาง นา,
 ยัก ไซ้ เรือน เงิน.

ชัน

๑
ณ วัน ๑ ๆ ๕ เดือน

ณ วัน ๒ ๆ ๕ เดือน
๑

แรม

๒
อาทิตย
จันทร์
ณ วัน

เดือน ๓

ชัน
แรม

คำ หนึ่ง

๑ วาง วัน นั้น นำ เส้น,
เดือน อยู่ สุด สาย ปลาย,
ข้าง ชัน อยู่ ยอด สาย,
แรม คำ ก่า ไต้ ไชรี,

โดย ทหมาย,
เปลี่ยน ไร่,
ยื่น หย่า, ชงน แส,
สี่ น แบบ แผลน.

๑ ไม้ มลาย ลักษณ ชี,
จัก บอก แบบ บรรหาร,
พวก คำ มคธ ขาน,
ไม้ มลาย ลักษณ ไร่,

สอง สถาน,
แห่ง ไร่,
ควร ไร่, ยอด แส,
ส่วน ข้าง คำ สยาม.

๑ หนึ่ง ฟัง สังเกต, คำ ไม้ มลาย เป็น สอง อย่าง, คำ ไม้
มลาย ที่ ต้อง มี ตัว ยอด สกต, ด้วย คำ นั้น มา แต่ ภาษา มคธ
อย่าง หนึ่ง, คำ มี แต่ ไม้ มลาย ลักษณ ไร่ เป็น คำ ไทย อย่าง หนึ่ง,

จะรวบรวมคำไม้ตายมีตัวยอ, ไว้พอเป็นตัวอย่างดังนี้.

๑ กัย วิไทย, ชลาไทย, ไทยกล, ชายุไชย, อะสงไชย, ราชพิณไจย, ราชวินิจฉัย, วยไชย, ไชคไชย, มีไชย, ภาไชย, ถวายไชยมงคล, เวณไทรย, จุฑาธิปะไทย, พระรัตนไทรย, ไทรยภูวนารต, ไทรยภพนารต, วรไทรย, ฝ้าไทรย, มารยาสาไทย, พระฤไทย, ท้าวไทย, ทาษไทย, พระอาทิตย์อุไทย, อรุโณไทย, อรไทย, มหาตไทย, พระวิไนย, ท้าวสหส์ไนย, พระภูไนย, พระภาคีไนย, เปนเลิศไนย, ไทยไนย, มาไนยบาฬี, บุษขอาษาไนย, อัศวาษาไนย, หัตถาษาไนย, ขออะไทย, เกทไทย, โพยไทย, ไรคไทย, ราชไทย, ไจวไทย, อัคคีไทย, อุทกไทย นฤไทย, ทไวย, สบไสมย, อุไทย, บัจจุสไสมย, อโนไมย, อุประไมย, อโนประไมย, ไญยธรรม, สุราเมไวย, มาไทย, อาไทย, นิราไทย, พิราไทย, โสกาไทย, สุราไทย, หิมวาไทย, พนาไทย, เจริญไวย, เต็มไวย, ทรามไวย, ปฐมไวย, มัชฌิมไวย, บัจฉิมไวย, อัสฌมาไศรย, อัสยาไศรย, ตามวิไทย, สงไทย, วิไทย, อาไศรย, ชายุโกษย, ชีพตักไชย, กิลศอนุไทย, อาชาวะไทย, ประชาวะไทย, ถือนิไทย, ขาดนิไทย, พวกลไทย, มหาไทยรัตนอม.

๑ คำไม้ตายไม่มีตัวยอ, ชักเอาแบบในจินตคามะณี มาเทียบไว้, แต่แก้คำที่มีตัวยอ, เสียบ้าง ดังนี้.

๑ ท้าวโต แดไฟว์พล, ทั้ง พงไฟระ แดไว่นา, เกรียงไกร
 ใผทรา, ณะผดุงทั้ง กรุงไกร. ๑ ฉับไว แดปลดตไปล์, แด
 ดุกได้ แดควรวไล, ไผไฟพะระไลไป, แดร้องไห้ จะใจจึ่ง.
 ๑ เจ้าไทวะระว่าไฟ, แดทางไกลยังไป ถึง, ไทห้วน แด
 พรัน พริง, แดไหว้พระ แดโคลคดา. ๑ หลั่งไหล แดไร
 เกษ, แดไตรภพไตรทรา, ไท่ทางทฤถยา, ทั้ง แยกไถ่ก็
 ใพบุตย์. ๑ บันไตกระไตไฟ, ะระห์ไผ่ละไม มูถ, ชับ
 ไล้ แดไว้ฐูร, สมบรูณ์เชิญเป็นไฉน. ๑ คดองไป แดไหล
 หลั่ง, แดไถ่คน แดเวือตไร, ไถ่ไช้ แดน้ำไหล, แดไช้บัก
 ประไฟงาม. ๑ ไฟร์ แดไฟจิทร์, แดขวิดไชว่ แดไอจาม,
 ไฟไหม้ แดไต้ตาม, แดในหูก แดบ้านใหม่. ๑ ทำได้ แด
 ไว้คง, แดทะไค้ แดเป็นไฟ, ดุงไถ้ แดหอมไท, สว่างไสว
 แดไสยา. ๑ ไส้พุง แดทับไต, แดเห็งอโคอะเนกา, ะระวัง
 ะไว้วา, จะกะโทษวะจี้มี. ๑ ยากเชิญ แดเรนไร, ทั้ง
 ผดไม้ แดไม้ตรี, ไฉนไล้ แดไฟล์หนี, แดบ่าไหล้ แดแกว่ง
 ไกร. ๑ ไสลไช้ แดไกรสร, แดสะไบตะมุนตะไม, ผัก
 ไท้ แดไม้ไทร, แดไอสุรย์ แดหลาย.

๑ ขอ แถ่ง เสริมเต็มใส่ไว้ ผัก สอน, ต่อ มุตบต แบบ
 เจ้าคุณศรีสุนทร, พอเต็กอ่อนอ่านเล่าได้เข้าใจ, ซึ่ง ขนบ
 ธรรมเนียม ทำนอง นับ, เป็น ฉบับ แบบ สยาม ตาม วิสัย,

โลกนิยม นม นาน บุปผา ไกล, คนใหม่ ๆ ยังไม่รู้ตัวว่าคาญ,
 ปวิหิต คติ ยาม ตาม นุ โยค, ตั้งแต่พรหมสร้างโลกต้นฐาน,
 ประสม เศษ ใน ราชย์ ตีถึ าว, ประจวบ กาล ครบ เดือน ไม่
 เคลื่อน คดาย, พระจอม พงษ์ ทรง พุทธิ มกุฏ สยาม, รับ
 สั่งให้ ใช้ ตาม ไหว ถวาย, ประกาศ ออก บอก แจง จึง แพร่ง
 พราย, จะ อธิบาย บอก ข้อ ต่อ กัน มา, คือ ธรรมเนียม ใน
 หนังสือ ราชสาส์น, บรรทัด ต้น สวรรบาญ ข้าง บน หน้า, จง
 เขียน ว่า วัน ที่ นี้ ก่อน ราช, ต่อ นั้น มา เขียน เดือน ลำดับ ไป,
 แล้ว เขียน ปี พระ พุทธ ศักราช, ยก เป็น ปฐม นิยม ไซ, แล้ว
 จับ ความ ตาม กระบวน ลำนวน ใน, เรา บอก ไว้ จง สำเนียง ก
 ให้ แน่น อน, สิบสอง เดือน เป็น ปี ไม่มี เศษ, แะ นิเทศ
 ทาง ไสย อนุสร, เมษายน ต้น ปี ราชย์ จร, นามกร เดือน ๕
 ภาษา ไทย, ราชย์ นี้ ท่าน ประสงค์ เอา สัตว์ แพะ, จะ ว่า
 แกะ ก็ได้ บ้าง อย่า ถึง ไซ, ๓๐ วัน ถ้วน ๆ กระบวน ใช้,
 ถ้า ข้าง ไทย ก็ คง ขาด อยู่ หนึ่ง วัน, เดือน ที่ ๒ รอง ถัด เดือน
 ปฐม, ข้อ ว่า พฤศจิกายน ต้น, ราชย์ โค ผู้ ฝ่อก ฝ่อง ฝิว
 พรรณ, มี ๓๑ วัน อย่า วัน เวียน, คือ เดือน ๖ ข้าง ไทย
 เป็น เดือน ถ้วน, อย่า ฝั่น ฝวน แฉก ผิด คติ พาเหี้ยว, เก่า
 กับ ใหม่ จำ ไว้ ให้ แนบ เนียร, เสี้ย แร่ง เรียน ก็ ให้ รู ทั้ง สอง
 ทาง, เดือน ที่ ๓ ได้ นาม ตาม นุสนธิ, คือ เดือน มิถุนายน

อย่างนาง, ราชันนี้เป็นมนุษย์บุรุษนาง, ดูเหมือน
 อย่างไสยาสน์เมื่อยามเย็น, เคียง ๆ กัน เป็น คู่คู่ นำ ขึ้น,
 จะ อัจฉริยะ บ้าง อย่างไร แลไม่เห็น, ดวง ตารา เรียง ราย
 คล้าย กับ แขน, ฉนั้น แล เห็น ไร ๆ ไม่รู้ นาน, ใน เดือนนี้
 ๓๐ วัน ไม่มี เศษ, เรา เรียก กัน ว่า เดือน ๗ เซษฐา, ขาด
 บ้าง เต็ม บ้าง เป็น ครัง คราว, นาน ๆ เพิ่ม อธิวาท์ คติ วัน,
 เดือน ที่ ๔ มี ศัพท์ สำหรับ พจน์, พ้อง กับ ภาค มคธ ภาษา,
 ว่า กรกฏาคม เป็น สมญา, แปร ออก มา ศัพท์ นี้ ราชัน ปู่,
 ๓๑ ทิวา กาล ไสมย, โบราณ ใช้ เรียก เดือน ๘ นะ พ่อ หนู,
 จง จำ ไว้ เกิด หนา ตำรา ครู, ให้ พึง รู้ เกิด เดือน นี้ ไม่มี ขาด,
 ถ้า ครบ ถ้วน สาม ปี มี สอง หน, แปร เบื้อง ต้น เรียก ว่า
 บุพพาสาธ, แปร เบื้อง ปลาย แห่ง กาล อาสาพหมาส, ชื่อ ว่า
 อุตตราสาธ เป็น สอง นาม, เดือน ที่ ๕ เรียก ว่า สิงหาคม, จง
 นิยม จำ ถ้อย อย่าง ทวน ตาม, ประสงค์ สัตว์ ราช สัตว์ สิงหนาม,
 โดย นิยาม มี อยู่ ๓๑ วัน, ช้าง ไทย พร้อง ร้อง เรียก ว่า
 เดือน ๘, สู เขา เจ้า จง จำ คำ เวส สรร, ถ้า เดือน ๙ แล วั
 ก็ ขาด เป็น สำคัญ, จะ ราช พรณ เดือน ที่ ๑๐ ยก ต่อ ไป, คือ
 เดือน กันยายน ย้าย วัถิ, สู ราช หนิง งาม ตาม วิไสย, ๓๐ วัน
 จง สำคัญ ให้ ใจ, เดือน นี้ ไร่ เดือน ๑๐ สังเกต ดู, แล วั
 ถิ ไป เดือน ที่ ๗ จำนวน นี้, จะ บอก ศัพท์ ชื่อ ไว้ อย่าง ไช หนู,

ตุลาคม สมญา อุดำหัตถ์, คือ ราชันี ทราบชู้ จง รุ่งนาม, ราชันี
 มีวัน ๓๑, บอกไว้ เสรีจ สัน อย่าง ทางสยาม, ตรง กับ
 เดือน ๑๑ อสุชนาม, ประสงค์ ความตามคดีที่ สำแดง, ถ้า คับ
 นน ครน ถึง เดือนที่ ๘, คำกรั แพทย์ เพศ ไสย ได้ แดง, ชื่อ
 พุทธจิกายน นิพนธ์ แปลง, วิจฉิระ ว่า แมลง บ้อง ถ้อง
 กระบวน, ๓๐ วัน พอ ดี ไม่มี เศษ, จง สังกะ จำ ให้ มั่น
 อย่าง นี ผนว, เดือน ๑๒ ต้อง นาม ตาม จำนวน, จง ใคร
 ครวญ ตรี กไว้ ไ้ ไ้ การ, เดือน ที่ ๘ เนาวมาศ ประธา
 สรร, ชื่อ ว่า อัญวาคม ประสม สรร, ราชันี เหมือน อนุ นำไม้
 พราน, แสดง การ ตาม กิจ ไม่ ค้าง เกิน, ๓๑ วัน ถ้วน
 จำนวน ใช้, ตรง กัน กับ เดือน อ้ายไม้ ห่าง เห็น, กุมาร
 เรียน รำ จำ ไว้ เทอญ, คง เจริญ สำหรับ ประดับ ตน, เดือน
 ที่ ๑๐ หยิบ ยก มา แดง, มกราคม แจ่ง แห่ง นุสนธิ์, คือ ราชันี
 มังกร สัจจ รตน, นภาคต อากาศ ประหลาด ครน, ๓๑ ทิวา
 วัน คดี, ตก อยู่ ใน เดือน ยี่ สยาม สรร, ที่ ๑๑ ชื่อ ว่า
 กุมภภาพันธิ์, จง สำคัญ เข้าใจ ให้ ชัด เจน, ราชันี พิภด กว่า
 เขา หนอ, แปล ว่า หม้อ อย่าง ใหญ่ ไม่ เคย เห็น, ๒๘ วัน
 ถ้วน จำนวน เกณฑ์, บาง ที่ เปน อธิกสุรทิน, ใน ปี นั้น
 เต็ม วัน ๓๑ ๒๘, เปน ๒๘ อย่าง ถวิล, จง จำ ไว้ ให้ มั่น
 หมั่น ประคิน, ตาม คำกรั ปนิทิน สโมธาน, กุมภภาพันธิ์

ตรง กัน กับ เดือน ๓, สรุปล ความย่อ ๆ พอ สั้น นิชฐาน, แล้ว ถึง เดือน ที่ ๑๒ ทำนอง กาล, นามชาน ชื่อ ว่า มีนาคม, ฉนั้น คิด ทำ คำ แปลไว้ เปลื้อง ปลิต, ความ สง ใส ย สาธุ ศิษย์ ให้ งาม สม, ศัพท์ มีนา นี้ ว่า ปลา จง ปรารมภ์, โดย นิยม ๓๑ เสร็จ ภาระ บวน, เป็น เดือน ๔ ข้าง เรา ชาว สยาม, สำ เร็จ ความ ตาม วิธี ที่ สอด สอน, ครบ ปี หนึ่ง บริบูรณ์ ประมุข มวณ, ๑๒ เดือน ถ้วน ๆ ธรรม ตา, โดย นิยม สม มุค ค์ ที่ โลก, จง อา โภค จต จำ ใจ ได้ เกิด จำ, พอ เป็น เครื่อง ประเทือง เรื่อง ปัญญา, พรวรณ ตาม เค้า สำเนา กลอน.

๐ หนึ่ง จะ สาธก ยก เขา ช้อ, แต่ ย่อ ๆ หยิบ แยก เป็น แบบ สอน, จำ คัด ย่อ ๆ มิ ให้ ต้อง อนุาทร, เป็น ตอน ๆ ตั้งแต่ เมษายน, เมษายน คน เก่า เขา ว่า เมษ, แนะ นิเทศ ที่ ๒ พฤษภา หนา, ที่ ๓ เมถุน นับ ลำดับ มา, ที่ ๔ ว่า กรกฎาคม กำหนด จำ, ที่ ๕ ว่า สิงหาคม สำเหนียก, ที่ ๖ เรียกว่า กันยายน ชัน ข่า, ที่ ๗ เรียกว่า ตุลาคม กรรม, ที่ ๘ จำ ว่า พิจิต พัง เข้าใจ, ที่ ๙ ว่า ฤดู พัง ฤดู, ที่ ๑๐ ว่า มังกร สุนทร ไช, ที่ ๑๑ ว่า กุมภาพันธ์ เหมือน กำ ใจ, ที่ ๑๒ ไซ้ ว่า มีน สัน ภาระ บวน, ฉนั้น จำ พรวรณ วัน เดือน โดย ลำดับ, เป็น

ฉบับ ะขอบไต้อบ สวณ, จงหม่นต หม่น อ่าหม่น ทาน
ทวน, หม่นไคร่ ครอบงมหม่น นึกหม่น ตรีกตรา, แต่ย่อ ๆ
พอ คิตไม่ วิตถาร, ถ้า อยากรู้ พิศตาร จง คึกษา, ที่ ครู
เฒ่า เขา ตียัง มี ณา, ให้ อู่ส่าห้ เติคคอง รู่ ไต้ คู้ตี, ชื่อ ว่า
คน เกียจคร้าน บอ พาน พบ, บอ ประสย ครอบงม รู่ ไต้ ชูศรี,
วิชา ทราม ทรพัย ก็ สุธญไม่ ภูถ มี, มิตร ที่ ร่วมไมตรี ก็
หน้าย ตน, ไม่มี มิตร ชื่อ ว่า หมต ความศุข, ไม่มี ศุข ชื่อ
ว่า สัน การ กุศล, บุญ ไกษย แล้ว ไฉน จะ ไต้ ยถ, ศิว โมกข์
มรรค ผล นิพพาน เอย.

๐ จบ มุถบต เบอง,
เปณ ปฐม ครอบ สติคัย,
เปณ แบบ สั้ง สอน คิชัย,
ความ ที่ ภูถ ลับ อั้น,

บรรพกิจ,
ที่ ตน,
ส่าย ลับ วัไฉนา,
อิต อั้น ออก ฆายย.